ROMÂNIA

Ministerul Apărării Naționale

CARTA ALBĂ A APĂRĂRII

București 2021

© Ministerul Apărării Naționale

Str. Izvor, 110 • Sector 5 • Cod poștal 050561

Telefon 021.319.5660 • Fax 021.319.5864

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE 5

INTRODUCERE 8

PREMISE 8

EVALUAREA MEDIULUI DE SECURITATE 10

MEDIUL INTERNAȚIONAL DE SECURITATE 10

RISCURI ȘI AMENINȚĂRI 12

OBIECTIVELE POLITICII DE APĂRARE 14

DEZVOLTAREA POSTURII NAȚIONALE DE APĂRARE ȘI CONTRIBUȚIA LA CONSOLIDAREA REZILIENȚEI NAȚIONALE 15

CONSOLIDAREA PROFILULUI STRATEGIC AL ROMÂNIEI ÎN CADRUL NATO ȘI UE PE DIMENSIUNEA DE APĂRARE ȘI DESCURAJARE 16

APROFUNDAREA PARTENERIATULUI STRATEGIC CU SUA ȘI DEZVOLTAREA COOPERĂRII CU CEILALȚI PARTENERI STRATEGICI AI ROMÂNIEI 20

CONSOLIDAREA PROFILULUI ROMÂNIEI DE FURNIZOR DE SECURITATE ÎN REGIUNEA EXTINSĂ A MĂRII NEGRE 21

DEZVOLTAREA COOPERĂRII INTERNAȚIONALE BILATERALE ȘI ÎN FORMAT MULTILATERAL ÎN DOMENIUL APĂRĂRII 22

SPRIJINIREA AUTORITĂȚILOR PUBLICE ÎN GESTIONAREA SITUAȚIILOR DE URGENȚĂ 24

MISIUNILE ȘI CERINȚELE SPECIFICE PENTRU ARMATA ROMÂNIEI 26

MISIUNILE ARMATEI ROMÂNIEI 26

NIVELUL DE AMBIȚIE 29

CERINȚE SPECIFICE 32

PRINCIPALELE DIRECȚII DE DEZVOLTARE A CAPABILITĂȚILOR DE APĂRARE 38

POLITICILE PRIVIND MANAGEMENTUL INTEGRAT AL RESURSELOR PENTRU APĂRARE 41

PLANIFICAREA APĂRĂRII 42

MANAGEMENTUL RESURSELOR UMANE 43

MANAGEMENTUL ACHIZIȚIILOR PENTRU APĂRARE 45

MANAGEMENTUL ACTIVITĂȚII DE CERCETARE-DEZVOLTARE ȘI INOVARE (CDI) 47

MANAGEMENTUL INFRASTRUCTURII DE APĂRARE 48

RESURSELE FINANCIARE 51

CONSIDERAȚII FINALE 54

PAGINĂ ALBĂ

Carta albă a apărării 2021 concretizează angajamentul ferm al Guvernului pentru asigurarea securității poporului român și pentru apărarea teritoriului, valorilor și intereselor noastre naționale. Scopul ei fundamental este de a stabili un set integrat și cuprinzător de măsuri și acțiuni pe termen mediu și lung în domeniul apărării, menite să asigure României Forţe Armate capabile să protejeze interesele naţionale vitale, oricând va fi nevoie.

În același timp, contextul strategic și de securitate este, plin de incertitudini, cu amenințări complexe, de natură hibridă, necesită abordări conceptuale şi tactice adaptate unui ansamblu de securitate supus unor modificări şi evoluţii continue.

Crearea unui mediu de securitate stabil, prin creşterea nivelului de rezilienţă în faţa ameninţărilor de orice tip, va oferi României şansa de a beneficia, fără impedimente, de oportunitățile extraordinare de dezvoltare, care pot contribui semnificativ la creşterea bunăstării și prosperităţii.

Ne dorim să asigurăm ţării noastre locul pe care îl merită în sistemul internaţional, un sistem aflat într-un proces de reașezare a polilor și distribuției de putere, , de apariţia unor curente naţionaliste, de manifestare a politicilor de forță. În acelaşi timp, asistăm şi la o contestare a multilateralismului și cooperării în cadrul tratatelor, regimurilor și organizațiilor internaționale și regionale.

Organizaţia Tratatului Atlanticului de Nord, Uniunea Europeană şi partenerii noştri strategici sunt pilonii pe care ne-am fundamentat și ne vom fundamenta în continuare politicile de securitate. România susţine procesele continue de adaptare şi modernizare de la nivelul NATO şi UE, organizaţii care trebuie să răspundă spectrului larg de noi provocări.

România se confruntă cu o paletă extinsă de noi amenințări, mult mai sofisticate și mai complexe, care generează efecte specifice atât confruntării, cât și surprinderii strategice.

Regiunea Mării Negre a căpătat noi valențe strategice, Peninsula Crimeea transformându-se, în urma anexării ilegale din 2014, într-o adevărată platformă de proiecție a forței la mii de kilometri distanță, până în estul și sudul Mării Mediterane.

Pandemia de COVID-19 a amplificat vulnerabilitățile și riscurile deja existente, a creat, de asemenea, unele noi, cu un impact major în plan economic, strategic și de securitate, în anii viitori. Am fost forțați să luăm măsuri extraordinare și să regândim modul de funcționare și interacțiune a tuturor componentelor administrației publice, Ministerului Apărării Naționale revenindu-i un rol esențial, în prima linie, al sprijinirii autorităților statului în combaterea efectelor pandemiei.

Încă de la început Guvernul pe care îl conduc a considerat domeniul apărării naţionale ca fiind o prioritate, fapt concretizat atât în implementarea unei politici de apărare coerente, cât și prin asigurarea resurselor și finanțărilor necesare dezvoltării capacității

de apărare a României, conform principiilor alocării de resurse în mod echitabil stabilite (burden sharing) la nivelul aliaţilor din NATO.

România este deja un furnizor regional de securitate şi vom acţiona pentru consolidarea acestui rol prin întărirea relaţiilor cu partenerii strategici, atât la nivel bilateral, cât şi la nivel multilateral, în cadrul NATO, UE, OSCE, ONU sau a unor formate regionale precum, Iniţiativa celor Trei Mări (I3M) şi Bucharest 9(B9).

Manifestăm o preocupare permanentă pentru a transpune în practică, în mod integrat și unitar viziunea Guvernului asupra apărării naționale, care să reflecte obiectivele stabilite în Strategia Națională de Apărare a Țării 2020-2024 pentru a asigura un un fundament solid în procesul transformaării și modernizării instituției militare.

PRIM MINISTRUL ROMÂNIEI

Florin-Vasile CÎȚU

Carta albă a apărării 2021 este cel mai important document de implementare a *Strategiei Naționale de Apărare a Țării 2020-2024*, constituind, totodată, principalul document departamental de planificare la nivelul Ministerului Apărării Naționale, care fundamentează celelalte documente subsecvente, respectiv *Strategia militară* și *Directiva de planificare a apărării*.

Documentul reflectă schimbările majore la nivel regional și internațional, identifică și propune soluții ca Forțele Armate ale României să fie cât mai bine pregătite pentru a-și îndeplini misiunile de apărare a țării.

CA 21 a avut în vedere concluziile rezultate în urma desfășurării Analizei Strategice a Apărării fiind concepută într-o nouă paradigmă strategică, diferită de cea a ultimilor 20 de ani, în care atât Armata României, cât și aliații noștri din NATO și UE, ne-am concentrat eforturile pe combaterea terorismului, în principal în misiunile din teatrele de operații din Afganistan și Irak. Este o paradigmă care se fundamentează pe premisa că, pentru a fi eficienți trebuie să conștientizăm că Armata se construiește în modernitate, informație, cunoaștere și noi tehnologii.

Scopul final urmărit este consolidarea posturii de apărare și descurajare, prin dezvoltarea acelor tipuri de forțe și capabilități care să ne permită să ripostăm oricărui posibil agresor, indiferent de mărimea forței acestuia, de o manieră care să facă o agresiune împotriva noastră prea costisitoare pentru a fi încercată. Pentru aceasta avem nevoie de cinci elemente esențiale, a căror dezvoltare este urmărită cu consecvență în prezentul document de planificare a apărării: capabilități de înaltă tehnologie, o resursă umană înalt educată și foarte bine instruită, o puternică industrie de apărare autohtonă, dezvoltarea unei culturi instituționale centrată pe cunoaștere și inovație și, nu în ultimul rând, reziliența.

Pornind de la aceste premise, CA 21 transpune în practică cerințele formulate de Strategia Națională de Apărare a Țării, de a gândi și realiza constructul de securitate și apărare ca un angrenaj unitar, fundamentat pe contribuția convergentă și substanțială a tuturor instrumentelor de putere ale statului.

Pentru ca toate acestea să nu rămână doar simple deziderate, prin *Programul de guvernare* au fost alocate resursele necesare, existând premise temeinice pentru alocarea unui nivel adecvat al acestora și în perspectiva următorilor ani.

MINISTRUL APĂRĂRII NAȚIONALE

Nicolae-Ionel CIUCĂ

Premise

Carta albă a apărării este elaborată de Ministerul Apărării Naționale pentru îndeplinirea prevederilor *Strategiei Naționale de Apărare a Țării* și implementarea obiectivelor de apărare stabilite de *Programul de guvernare*, în conformitate cu prevederile *Legii nr.* 203/2015 *privind planificarea apărării.*

Conform prevederilor *Strategiei Naționale de Apărare a Țării 2020-2024,* unul dintre elementele de noutate introduse prin document este reprezentat de dimensiunea de reziliență, care dobândește un profil pregnant: *„**Consolidarea rezilienței și reducerea vulnerabilităților reclamă o strategie multidimensională flexibilă** și o perspectivă amplă asupra tuturor sistemelor**,** pentru reducerea riscurilor asociate unei crize, dar și pentru îmbunătățirea capacității de gestionare rapidă a mecanismelor de adaptare la nivel local, național și regional. **Reziliența acoperă toate stadiile unei situații de criză**, de la prevenție (atunci când este posibilă) la adaptare și limitarea efectelor (când este necesară), și include transformări pozitive care consolidează abilitatea generațiilor actuale și viitoare de a își asigura necesitățile."* În acest context, CA 21 direcționează eforturile subsumate obiectivelor politicii de apărare, într-o abordare cuprinzătoare, care are în vedere consolidarea cooperării interinstituționale pe toate palierele subsumate apărării naționale, inclusiv din perspectiva dimensiunii de reziliență, având în vedere domeniul de responsabilitate al Ministerului Apărării Naționale.

Caracteristicile și dinamica mediului strategic și de securitate actual impun o abordare interinstituțională și cuprinzătoare, care să permită materializarea conceptului de securitate națională extinsă, prin integrarea politicilor publice și acțiunii statului, în domeniul apărării și siguranței naționale.

Conceptual, CA 21 definește politica de apărare a României pe un orizont de timp de patru ani conținând, totodată, prevederi pe termen mediu și lung. Este, în acest sens, principalul document de planificare la nivel departamental. Pe baza acesteia, se elaborează Strategia militară a României și se fundamentează prioritățile în formularea propunerilor de buget ale ministerului.

Structura și conținutul CA 21 urmează cu fidelitate cerințele legale, stabilind în capitole distincte obiectivele politicii de apărare, măsurile și acțiunile pentru îndeplinirea acestora, misiunile și cerințele specifice pentru Armata României, principalele direcții de dezvoltare a capabilităților, precum și politicile privind managementul integrat al resurselor de apărare.

Planificarea apărării este un proces complex, continuu și cu un ciclu cu o durată mare de timp, fapt ce face ca documentul actual să aibă și un caracter intrinsec și firesc de continuitate, preluând o serie de elemente din Carta anterioară[1], ca fiind în continuare valabile și aplicabile în contextul actual. Acestea se referă, în special, la coordonatele fundamentale pe care se bazează apărarea națională, cum ar fi: apartenența la NATO,

[1] *Carta albă a apărării – România, 2017*, aprobată de către Parlamentul României prin Hotărârea nr. 96 din 20 noiembrie 2017

UE și alte organizații, parteneriatul strategic cu SUA și celelalte parteneriate strategice, dezvoltarea capabilităților de apărare și angajarea în operații și misiuni, înzestrare și resursele alocate, etc.

La elaborarea prezentului document, s-au avut în vedere, de asemenea, și prevederile relevante reieșite din documentele importante adoptate la nivelul organizațiilor internaționale din care țara noastră face parte, în primul rând NATO și UE.

* *

*

EVALUAREA MEDIULUI DE SECURITATE

Mediul actual de securitate la nivel global este caracterizat de accentuarea tendințelor de schimbare a balanței de putere în cadrul sistemului internațional și de trecere către un sistem multipolar stratificat, cu centre de putere de nivel global sau regional.

Acest fapt conduce la accentuarea percepțiilor de nesiguranță strategică, incertitudine și lipsă de predictibilitate din partea statelor, care se orientează din ce mai mult spre soluții naționale sau bilaterale de gestionare a riscurilor și amenințărilor la adresa securității naționale, în detrimentul mecanismelor clasice reprezentate de formatele multilaterale sau organizațiile internaționale.

Intensificarea competiției strategice în zonele de interes din vecinătatea României, generează un context de securitate regional complex, cu un spectru larg al riscurilor și amenințărilor la adresa intereselor naționale vitale.

Mediul internațional de securitate

Deteriorarea accentuată a mediului de securitate din ultimii ani, atât la nivel global, cât și regional, ne arată tendințe tot mai vizibile de redefinire a relațiilor dintre actorii cu interese globale, pe fondul creșterii nivelului de competiție și rivalitate geopolitică și a revenirii în logica politicii de putere.

Arhitectura sistemului global de securitate se află în plin proces de reașezare. Pe măsura creșterii stării de nesiguranță strategică, preferința statelor se îndreaptă tot mai mult către folosirea cadrului bilateral, în detrimentul celui multilateral, pentru promovarea agendelor de interese specifice. Diminuarea importanței relațiilor multilaterale va duce la scăderea drastică a predictibilității și coerenței de acțiune, răspunsul comunității internaționale fiind mult mai greu de anticipat.

Această tendință, materializată în denunțarea unor tratate internaționale, dar mai ales în atitudini și acțiuni de încălcare premeditată a normelor de drept internațional, sporește entropia la nivel global și limitează serios gestionarea anarhiei specifice sistemului global. Astfel, afectează eficiența instituțiilor internaționale de securitate de a-și îndeplini atribuțiile funcționale și are impact asupra echilibrului strategic, punând sub semnul întrebării întreaga arhitectură globală de securitate, prin subminarea proceselor de control al armamentelor și de combatere a proliferării armelor de distrugere în masă. De altfel, ambițiile geopolitice ale unor puteri neoccidentale și deficiențele structurale și funcționale ale unor organizații internaționale subminează respectarea legislației internaționale și, implicit, eficiența demersurilor de dezamorsare a focarelor de criză.

Accentuarea competiției pentru accesul pe termen lung la resurse (energetice, de apă, metale rare etc.), uneori prin încălcarea normelor de drept internațional ale altor state, în paralel cu intensificarea concurenței furnizorilor pentru controlul unor piețe, au condus la creșterea interdependenței economice/energetice a statelor, cu potențial de

modificare a conduitei guvernelor în politica externă și de diminuare a eficacității politicilor de sancțiuni.

Dezvoltările din ultima perioadă reliefează impactul major al unor noi factori generatori de criză la nivel internațional, cum ar fi pandemiile și fluxurile migraționiste, cu potențial de producere a unor dezechilibre majore, pe termen lung, pe multiple coordonate: sanitar, economic, politic, social, de securitate și geopolitic.

Mai mult, pandemia catalizează vizibil concentrarea statelor asupra problemelor naționale, indiferent că ele sunt de natură sanitară, economică sau militară. Din punct de vedere al țării noastre, se constată diversificarea paletei de amenințări, care produc efecte specifice ale confruntării și surprinderii strategice.

Contextul strategic în cadrul căruia România își apără și își promovează valorile, principiile, interesele și obiectivele strategice și de securitate este caracterizat de instabilitate geopolitică și volatilitate, cu evidențierea unor tendințe la nivel internațional care accentuează potențialul conflictual. Între acestea se remarcă intensificarea competiției strategice între actorii cu interese globale, creșterea relevanței actorilor nestatali[2], manifestări orientate spre izolaționism ori pragmatism politic, precum și preocupări pentru limitarea efectelor negative ale schimbărilor climatice și gestionarea riscurilor sociale și de securitate generate de tehnologiile emergente.

Pe plan regional, se observă încercările unor state de a se reafirma în postura de lideri zonali, prin contestarea sau chiar încălcarea normelor internaționale în vigoare, precum și revenirea politicii de forță și asertivitate a unor puteri care contestă însăși actuala ordine internațională bazată pe principiile occidentale specifice democrației și liberalismului economic.

Competiția între marii actori pentru controlul unor zone de interes strategic comun (regiunea Mării Negre, Mediterana de Est, Orientul Mijlociu, Asia-Pacific) și implicarea directă sau indirectă a acestor actori în conflictele aflate în derulare au reverberații negative asupra securității regionale. Aceasta are loc în contextul declinului relativ de putere al unor actori dominanți pe scena politică internațională, pe fondul reconfigurării opțiunilor strategice și al promovării unor politici de tip izolaționist/coercitiv în relațiile internaționale, în paralel cu emergența unor actori majori, ca urmare a coerenței strategice asigurate pe diverse paliere de acțiune în politica externă.

Pe fondul interdependenței, instabilității și impredictibilității existente la nivelul sistemului global, este de așteptat activarea unor conflicte înghețate, fapt care va duce la multiplicarea cazurilor de conflicte asimetrice și hibride, în funcție de interesele statelor aflate în regiunea respectivă. Luând în considerație existența unor astfel de conflicte în proximitatea României și comportamentul asertiv al Federației Ruse, apariția unor astfel de confruntări constituie un factor major de îngrijorare.

Stabilitatea mediului internațional de securitate este afectată în continuare de surse tradiționale, ca terorismul, migrația în masă, traficul de armament, droguri sau

[2] Corporații, companii private de securitate, organizații neguvernamentale, mișcări transnaționale, indivizi influenți, grupări teroriste și de criminalitate organizată.

persoane, criminalitatea transfrontalieră sau corupția. De asemenea, factorul demografic induce în continuare provocări care amplifică expansiunea confruntărilor de tip asimetric.

Dezvoltarea tehnologică generează modalități de desfășurare a conflictelor în zone noi, reale (zona arctică, spațiul cosmic) sau virtuale (rețele de socializare, mass media). Dacă tehnologia actuală permite preluarea unor sarcini de luptă de către drone, roboți sau alte mașini inteligente, fapt care ar putea duce la micșorarea numărului de victime umane, războiul cibernetic poate avea consecințe semnificative asupra unor populații însemnate, atât prin dezinformare, cât și prin afectarea infrastructurii critice.

În calitatea sa de stat membru al Alianței Nord-Atlantice și al Uniunii Europene, România va trebui să-și focalizeze eforturile sale pe dimensiunea apărării și securității, astfel încât să se asigure complementaritatea eficace între sistemele de apărare națională și colectivă și să își consolideze statutul de furnizor de securitate.

Scena geopolitică globală dobândește tot mai mult caracteristicile unei lumi policentrice, în care statele își recalibrează opțiunile diplomatice și de securitate în funcție de interesele conjuncturale, tinzând să iasă de sub condiționalitățile politice cerute de apartenența la anumite organisme/organizații internaționale.

Riscuri și amenințări

Principalele riscuri și amenințări la adresa securității naționale au surse diverse și un spectru larg de manifestare, generând astfel o multitudine de provocări în plan politico-militar. Pandemia de Covid-19 a scos în evidență modalitatea în care riscuri de natură nemilitară pot genera implicații transnaționale și provocări multiple la adresa statelor, indiferent de nivelul de dezvoltare economică, tehnologică și militară.

În principal, evoluțiile la nivel global evidențiază un trend de reconfigurare a balanței de putere, precum și tendința de amplificare a acțiunilor de tip convențional, asimetric și hibrid. Cu toate acestea, riscul izbucnirii unui conflict armat major se menține redus, remarcându-se, în schimb, tendința de utilizare a tacticilor hibride pentru realizarea propriilor ambiții în zonele de interferență a intereselor strategice.

Accentuarea rivalităților la nivel global între actorii care dispun de arme de distrugere în masă, pe fondul retragerii din tratate și acorduri internaționale de control al acestora, precum și tendința de modernizare și proliferare a acestor capabilități, pot conduce la o nouă cursă a înarmării.

Acțiunile destabilizatoare din proximitatea estică a României, derulate pe multiple paliere și într-o manieră sincronizată, continuă să influențeze și să modifice situația de securitate din regiunea Mării Negre, prin perpetuarea instabilității, întreținerea conflictelor prelungite și influențarea parcursului european și euroatlantic al statelor din acest areal. În particular, consolidarea potențialului militar al F.Ruse în Peninsula Crimeea și în bazinul Mării Negre, prin dezvoltarea capabilităților militare și crearea mediului antiacces și de interdicție zonală (A2/AD), concomitent cu complexitatea activităților militare desfășurate sistematic în proximitatea României generează provocări pentru securitatea națională.

Echilibrul fragil din Balcanii de Vest, sincopele în parcursul european al statelor din regiune și persistența tensiunilor interetnice sunt factori de risc cu impact direct asupra securității și prosperității României.

De asemenea, instabilitatea din zonele de criză și conflict și proliferarea amenințărilor transfrontaliere, precum terorismul, criminalitatea organizată și migrația, vor continua să influențeze agenda politico-militară la nivel euroatlantic și tipul de misiuni în care este implicată Armata României.

Deși în plan național nivelul amenințării teroriste își menține caracterul de oportunitate, remanența acesteia la nivel global reiterează dificultatea anticipării și contracarării riscurilor asociate. În condițiile participării la eforturile internaționale de combatere a amenințării teroriste, personalul militar și civil este expus la riscurile persistente conexate flagelului terorist.

Atacurile cibernetice, care prin complexitatea, frecvența și intensitatea în creștere au potențialul de a perturba funcționalitatea sistemelor și activitatea rețelelor informatice, reprezintă o amenințare constantă la adresa securității naționale. Astfel, perspectiva dezvoltărilor tehnologice semnificative conturează, pe lângă oportunitățile inerente, și riscuri majore.

Pe de altă parte, o provocare cu incidență asupra domeniului politico-militar o reprezintă continuarea acțiunilor informative ostile, derulate atât în scopul influențării percepției sociale și afectării încrederii populației în instituțiile statului, cât și pentru obținerea de informații necesare pentru influențarea procesului decizional.

* *

*

OBIECTIVELE POLITICII DE APĂRARE

Politica de apărare reprezintă un ansamblu coerent și coordonat de obiective, măsuri și acțiuni care vizează realizarea obiectivelor naționale de securitate și a obligațiilor asumate pe plan internațional în domeniul apărării, prin utilizarea tuturor instrumentelor de natură politico-militară mobilizate de Ministerul Apărării Naționale pentru realizarea acestora.

Politica de apărare este o expresie definitorie a exercitării controlului civil asupra Forțelor Armate și include o serie de componente esențiale, cum ar fi:

- decizii privind cerințele și contribuția apărării la implementarea conceptului securității naționale extinse;
- decizii privind resursele financiare alocate apărării și capabilitățile care vor fi menținute și dezvoltate;
- decizii privind folosirea capabilităților militare în misiuni și activități civile;
- managementul problematicii referitoare la gestionarea apărării ca parte a administrației publice.

Scopul fundamental al politicii de apărare este asigurarea deciziilor și acțiunilor în domeniul apărării care să permită garantarea suveranității, independenței, unității și integrității teritoriale a României. În acest sens, este necesară operaționalizarea prevederilor circumscrise domeniului apărării, stabilite prin Strategia Națională de Apărare a Țării și a obiectivelor, priorităților și direcțiilor de acțiune din Programul de guvernare.

Obiectivele politicii de apărare pentru perioada 2021-2024:

- **dezvoltarea posturii naţionale de apărare şi contribuția la consolidarea rezilienței;**
- **consolidarea profilului strategic al României în cadrul NATO şi UE pe dimensiunea de apărare și descurajare;**
- **aprofundarea parteneriatului strategic cu SUA și dezvoltarea cooperării cu ceilalți parteneri strategici ai României;**
- **consolidarea profilului României de furnizor de securitate în regiunea extinsă a Mării Negre;**
- **dezvoltarea cooperării internaţionale bilaterale și în format multilateral în domeniul apărării;**
- **sprijinirea autorităților publice în gestionarea situațiilor de urgență.**

În formularea obiectivelor politicii de apărare, s-a urmărit conturarea în manieră sintetică, dar cuprinzătoare, a aspectelor ce țin de modernizarea și adaptarea Armatei României și implicit, de dezvoltarea rezilienței și capacității de răspuns la riscurile și provocările actualului context de securitate, aspecte subsumate abordării cuprinzătoare a actului de guvernare și în funcție de responsabilitățile specifice ale Ministerului Apărării Naționale.

Obiectivele politicii de apărare sunt susținute prin proiecte și demersuri interinstituționale de actualizare, adaptare și completare a cadrului legislativ național referitor la apărarea națională, Sistemul Naţional de Management Integrat al Situaţiilor de Criză, respectiv

securitatea și apărarea cibernetică, ca fundamente normative ale procesului de consolidare a rezilienței naționale și, implicit, a rezilienței militare.

S-au valorizat oportunitățile date de poziția geostrategică, pentru afirmarea României ca pilon regional de stabilitate și, implicit, de profilare distinctă a statutului de membru NATO, UE și de partener strategic al SUA.

În același timp, am pus accentul pe principiile dialogului și promovării securității prin cooperare bilaterală și schimb de informații în domeniul militar, precum și pe implementarea unei abordări interinstituționale în domeniul apărării.

Dezvoltarea posturii naţionale de apărare şi contribuția la consolidarea rezilienței

Guvernul consideră apărarea ca fiind unul din domeniile prioritare, preocuparea sa pentru achiziționarea de capabilități moderne și relevante fiind dovada clară a seriozității cu care țara noastră percepe rolul său în asigurarea securității și apărării în regiune.

Dezvoltarea posturii naţionale de apărare apare ca o cerinţă fundamentală în linie cu dezvoltările mediului de securitate, inclusiv la nivel regional, precum şi în menţinerea şi rerspectarea angajamentelor specifice asumate la nivelul NATO şi UE în ce priveşte dezvoltarea capabilităţilor şi contribuţia la misiuni şi operaţii. În acest sens efortul naţional implică dezvoltarea unor pachete naționale de capabilități de apărare robuste și reziliente, credibile, interoperabile, flexibile și eficiente. Acestea vor fi destinate deopotrivă descurajării unei agresiuni împotriva României și articulării unui răspuns adecvat la provocările actuale și viitoare ale mediului de securitate, pentru îndeplinirea sarcinilor constituţionale ale Armatei României, precum şi pentru asigurarea unor contribuţii de nivel calitativ superior la eforturile operaţionale şi proiectele de descurajare şi apărare la nivelul NATO şi UE .

Materializarea acestei abordări se concretizează în menținerea angajamentului de alocare a 2% din PIB pentru apărare, din care cel puțin 20% pentru înzestrare și modernizare, potrivit cerinței de asigurare a parametrilor stabiliți în context NATO pentru finanțarea apărării și *Acordului politic național privind creșterea finanțării pentru apărare pentru perioada 2017-2027 și în perspectiva următorilor ani*.

Fundamentarea procedurilor de achiziții de tehnică și echipamente militare pentru realizarea *Planului de înzestrare a Armatei României*[3] va asigura interoperabilitatea și complementaritatea cu capabilitățile specifice ale celorlalte state membre NATO, UE și ale partenerilor noștri strategici.

Vom acorda o atenție deosebită implementării noilor tehnologii din domeniul informațional. Digitalizarea constituie una dintre condițiile de bază pentru consolidarea capabilităților de apărare și eficientizarea modelului funcțional al MApN. În acest sens, vor fi continuate proiectele relevante demarate și vor fi inițiate proiecte noi cu impact semnificativ la nivelul MApN care, printr-o dezvoltare coordonată, vor permite optimizarea proceselor specifice interne, vor facilita consolidarea cooperării inter-instituționale și vor contribui la sporirea rezilienței infrastructurilor și serviciilor digitale, fiind astfel asigurate condițiile pentru inițierea unui proces amplu de transformare digitală, în care informațiile și datele să fie utilizate ca resurse strategice ale organizației.

---

[3]Document programatic pentru planificarea armamentelor, cu un orizont de 10 ani și actualizare anuală.

Tehnologiile emergente și disruptive remodelează mediul acțiunilor militare, adăugând, pe lângă amenințările convenționale, amenințări cibernetice și hibride, cu factor mare de multiplicare, generat de tendința exponențială a evoluției tehnologice (inteligența artificială, megadate, tehnologia cuantică, drone, etc.), impunând adaptarea organismului militar pe aceste noi coordonate.

Totodată, evoluțiile cu implicații de ordin securitar, accentuate de pandemia de COVID-19, din domeniul gestionării riscurilor și amenințărilor din mediu virtual, ne impun, cu necesitate, crearea și dezvoltarea de capabilități specializate, la nivelul Forțelor Armate, pentru contracararea agresiunilor informaționale, a propagandei cu scop destabilizator și campaniilor de tip hibrid.

Avem o abordare integrată care urmărește, ca obiectiv fundamental, ca programele de dezvoltare a capabilităților și înzestrare a Forțelor noastre Armate să contribuie substanțial la consolidarea industriei naționale de apărare, atât prin asigurarea unei participări semnificative a companiilor românești – producție, integrare și mentenanță a sistemelor de armament, cât și prin pregătirea unei forțe de muncă înalt calificată și cu nivel de expertiză corespunzător acestui domeniu industrial de vârf.

În acest sens, vom face un efort continuu de adaptare a cadrului legislativ național pentru a putea atrage finanțare europeană prin *Fondul European de Apărare* (EDF) și *Programul European de Dezvoltare Industrială în Domeniul Apărării* (EDIDP) care să permită retehnologizarea industriei naționale de apărare, precum și interoperabilitatea echipamentelor Armatei Române cu cele ale aliaților euroatlantici. Totodată, vom urmări consolidarea participării României în cadrul *Cooperării structurate permanente (PESCO)* și al tuturor programelor europene din domeniul apărării.

Detalii privind principalele direcții de dezvoltare a capabilităților sunt prevăzute în capitolul 4.

Consolidarea profilului strategic al României în cadrul NATO şi UE pe dimensiunea de apărare și descurajare

Pentru România, NATO reprezintă garantul principal al apărării colective, fundamentată pe indivizibilitatea securității aliaților. România va rămâne pe mai departe un promotor și susținător al unei relații transatlantice consolidate și substanțiale, ca reper esențial pentru securitatea europeană.

În calitate de membru NATO, România este ferm ataşată prevederilor Articolului 5 şi susţinătoare a necesităţii unei puternice legături trans-atlantice ca reflexie practică a indivizibilităţii securităţii aliate.

Apartenența la NATO, cu avantajele umbrelei colective de securitate și apărare și angajamentele și obligațiile specifice asumate în acest context, reprezintă unul dintre pilonii triadei fundamentale pentru securitatea națională, alături de apartenența la Uniunea Europeană și parteneriatul strategic cu SUA.

Rezultatul urmărit în consolidarea profilului în cadrul Alianței vizează creșterea credibilității strategice a României, având ca fundament predictibilitatea și continuitatea în planul opțiunilor și abordărilor securitare.

Prin demersurile și contribuția sa proactivă, România își consolidează constant profilul său în cadrul Alianței, prin contribuții conceptuale, în planul capabilităţilor și prin participarea la dimensiunea operațională aliată.

Materializarea eforturilor pe aceste coordonate va urmări, în special, respectarea angajamentelor asumate la nivel aliat privind:

- asigurarea parametrilor stabiliți în context NATO privind bugetarea apărării (2% din PIB, din care minim 20% pentru înzestrare și modernizare, respectiv 2% pentru cercetare, dezvoltare și inovare);
- dezvoltarea capabilităților de apărare și a nivelului capacității de luptă;
- asigurarea de oferte naționale relevante pentru implementarea inițiativelor NATO în planul dezvoltării capacității colective de reacție a Alianței;
- participarea la inițiative și proiecte aliate vizând dezvoltarea de capabilități aliate comune;
- participarea la misiuni și operații NATO;
- contribuția la implementarea prezenței aliate înaintate pe teritoriul altor aliați estici.

În paralel, eforturile naționale vor avea în vedere continuarea consolidării profilului României ca pilon de securitate pe flancul estic al Alianței, monitorizarea, stimularea și asigurarea progreselor determinante în ceea ce privește consolidarea posturii aliate de descurajare și apărare în sud-estul Europei și regiunea Mării Negre pe toate componentele operaționale principale (terestră, aeriană, maritimă, spațială și cibernetică) și, în context, operaționalizarea și deplina maturizare a proiectelor multinaționale NATO de pe teritoriul național (Comandamentul Corpului Multinațional de Sud-Est/HQ MNC-SE, Comandamentul Diviziei Multinaționale de Sud-Est/HQ MND-SE, Comandamentul Brigăzii Mulținaționale de Sud-Est/HQ MN BDE-SE, Unitatea de Integrare a Forțelor NATO/NFIU).

Pe fondul acestor eforturi aplicate, se va acorda o atenție aparte asigurării unei abordări aliate echilibrate, unitare și coerente în ceea ce privește politicile, măsurile și proiectele vizând întărirea posturii aliate de descurajare și apărare pe flancul de est al Alianței.

Principalele linii de efort, care vor asigura un plus de substanță profilului strategic accentuat al României în cadrul NATO, vor urmări implementarea programelor și proiectelor de dezvoltare, modernizare, înzestrare și operaționalizare a structurii de forțe, care vor determina un nivel calitativ superior și semnificativ al contribuției naționale la arhitectura colectivă de securitate și apărare aliată.

În acest sens, prioritățile de acţiune vor fi concentrate pentru:

- participarea la generarea forțelor necesare inițiativelor NATO de apărare colectivă (pe dimensiunile terestră, navală, aeriană și în spațiul cibernetic), prin contribuția cu forțe la contingentele dislocate de NATO pentru consolidarea flancului estic, prin participarea la exercițiile militare desfășurate sub egida NATO și prin găzduirea de exerciții militare pe teritoriul național;
- facilitarea procesului decizional și sprijinirea adoptării unor decizii militare la nivelul Alianţei care să subsumeze şi să promoveze interesele majore de apărare ale României;

- promovarea pragmatică, flexibilă și consecventă a intereselor și obiectivelor naționale în comitetele și în grupurile de lucru militare de la Cartierul General al NATO;
- creșterea vizibilității și profilului militar național în cadrul NATO prin încadrarea unor funcții-cheie în cadrul structurilor de conducere și comandă ale Alianței, la toate nivelurile;
- sprijinirea eforturilor aliate de asigurare a unei posturi NATO de descurajare și apărare credibile și coerente, pe termen mediu și lung, inclusiv pe flancul de est al Alianţei;
- susţinerea unui proces de decizie eficient, care să corespundă parametrilor privind dislocarea rapidă a forțelor și capacităților aliate de întărire, precum și sprijinirea dezvoltării proiectelor de infrastructură care să faciliteze recepția, integrarea și angajarea în operații și misiuni a acestor elemente de întărire;
- implementarea unor măsuri aliate şi naţionale care să asigure contracararea sistemelor de limitare a accesului şi interdicţie regională (A2/AD);
- sprijinirea eforturilor şi acţiunilor de combatere a amenințărilor de tip hibrid și cibernetic;
- participarea activă la implementarea măsurilor de asigurare a aliaților de pe flancul estic stabilite prin *Planul de creștere a capacității operaționale a Alianței (Readiness Action Plan/RAP)*;
- participarea la eforturile şi proiectele aliate de asigurare a unei posturi credibile de descurajare și apărare a NATO pe termen mediu și lung;
- contribuția la dezvoltarea capabilităților şi apărarea integrată NATO aeriană şi antirachetă;
- optimizarea permanentă a capacităților de *intelligence* pe linie de avertizare timpurie și analiză situațională și schimbul de informații cu statele aliate și partenere pe probleme de interes comun, în vederea sprijinirii procesului decizional la nivelul NATO;
- derularea unor programe de perfecționare continuă pe linia asigurării securității cibernetice, a sistemelor de comunicații și a combaterii amenințărilor de tip hibrid, în vederea creșterii rezilienței în fața noilor provocări.

În ultimii ani, Uniunea Europeană s-a confruntat cu o serie de provocări de securitate semnificative, necesitatea unui răspuns coerent și eficient devenind tot mai evidentă. În acest sens, *Strategia globală de politică externă și de securitate (EU GS)* constituie un fundament solid pentru afirmarea Uniunii ca actor credibil pe scena internațională, iar rezultatele obținute până în prezent indică faptul că există potențial pentru a construi o Uniune integrată, eficientă și mai capabilă, care poate face mai multe pentru propria securitate și apărare.

Inițiative precum *Cooperarea structurată permanentă* (PESCO), *Fondul european de apărare* (EDF), *Procesul anual de analiză coordonată a apărării* (CARD) pot marca diferența în ceea ce

privește rolul UE în domeniul apărării, acest pachet de inițiative făcând trecerea apărării europene către un nivel superior.

România susține consolidarea rolului Uniunii Europene de furnizor de securitate pe scena internațională, cu o implicare mai eficientă în gestionarea crizelor din vecinătatea imediată (estică și sudică), concomitent cu asigurarea complementarității cu NATO, evitării duplicărilor inutile și abordării conjugate a celor două organizații în managementul crizelor internaționale.

În acest context, se va urmări dezvoltarea unui profil activ al României, atât prin participarea la procesul de luare a deciziilor în cadrul *Politicii de securitate și apărare comună* (PSAC) și la inițiativele și procesele de dezvoltare a capabilităților în formatele de cooperare multinațională oferite de Agenția Europeană de Apărare, cât și prin contribuția la operațiile și misiunile desfășurate sub egida UE.

În vederea îndeplinirii acestui obiectiv, direcțiile de acțiune vor viza:

- consolidarea poziției în cadrul mecanismelor decizionale cu impact asupra PSAC prin promovarea și susținerea punctelor de vedere naționale cu privire la problematicile generate de contextul geopolitic și de dinamica situației de securitate la nivel regional, european și global;
- consolidarea rolului și prezenței naționale în operațiile și misiunile militare și civile ale Uniunii Europene, prin participarea la misiuni de monitorizare și gestionare a crizelor din zonele de interes pentru România, în funcție și de alte angajamente asumate în plan internațional;
- contribuția eficientă la consolidarea PSAC, prin sprijinirea implementării EU GS pe dimensiunea de securitate și apărare și atingerii nivelului de ambiție al Uniunii pe scena globală de securitate, în ceea ce privește capacitatea de a răspunde rapid și eficace la întreg spectrul de amenințări și situații de criză;
- continuarea și adaptarea participării la răspunsul rapid al UE la crize, inclusiv prin îmbunătățirea condițiilor de întrebuințare și participarea cu personal de stat major și forțe la Grupurile tactice de luptă ale UE (EUBGs);
- consolidarea profilului militar, prin participarea la consolidarea industriei europene de apărare și a cercetării-dezvoltării în domeniul apărării, prin susținerea participării industriei naționale de apărare la proiectele care vizează capabilități prioritare pentru România, inclusiv cyber, CBRN, comandă-control, UAV, inteligență artificială;
- optimizarea nivelului de participare în cadrul programelor și proiectelor de dezvoltare a capabilităților militare derulate la nivelul Agenției Europene de Apărare (EDA);
- participarea la inițiativele și procesele UE dedicate dezvoltării de capabilități militare (PESCO, CARD, EDF), în coerență cu angajamentele asumate în cadrul NATO și respectând principiul setului unic de forțe;
- promovarea consolidării legăturii transatlantice cu relevanță accentuată în actualul context strategic, prin susținerea implementării Declarațiilor comune privind cooperarea UE-NATO;

- asigurarea sprijinului și asistenței statelor membre UE care fac obiectul unor agresiuni armate pe teritoriul lor, conform clauzei de asistență mutuală (art. 42/7 din Tratatul UE);
- creșterea vizibilității și profilului național în cadrul UE prin încadrarea unor funcții-cheie în cadrul structurilor de conducere și comandă ale Uniunii, la toate nivelurile.

Aprofundarea parteneriatului strategic cu SUA și dezvoltarea cooperării cu ceilalți parteneri strategici ai României

Parteneriatele strategice constituie fundamentul construirii unor relații solide și cuprinzătoare cu statele cu care avem interese comune în domeniul securității și apărării[4].

Aprofundarea *Parteneriatului strategic România-SUA pentru secolul XXI* prin extinderea cooperării și consolidarea relațiilor bilaterale în domeniul apărării contribuie decisiv la promovarea României ca vector de stabilitate și securitate în sud-estul Europei. În context, semnarea *Foii de parcurs dedicată cooperării în domeniul apărării pentru perioada 2020-2030*, document ce include priorități strategice și linii de efort în relația cu partenerul american, va contribui la orientarea și consolidarea acestui parteneriat strategic.

Parteneriatul strategic cu SUA oferă cadrul optim de consolidare a relațiilor dintre armatele celor două țări în vederea substanțierii poziției strategice a României la Marea Neagră. Consolidarea cooperării cu SUA în domeniul apărării se va axa pe:

- intensificarea cooperării la nivel politico-militar în plan bilateral și în cadrul NATO (cu accent pe dialogul desfășurat în cadrul *Grupului de lucru la nivel înalt*, al *Comitetului mixt româno-american*, al *Comitetului executiv româno-american* precum și al *Grupului de lucru pentru discuții de stat major* (BST[5]);
- continuarea sprijinirii forțelor SUA pentru desfășurarea activităților pe teritoriul României în baza *Acordului dintre România și Statele Unite ale Americii privind activitățile forțelor SUA staționate pe teritoriul României* (DCA[6]); o atenție deosebită va fi acordată *Inițiativei de descurajare europeană* (EDI[7]) și proiectelor de extindere a bazelor militare de la Mihail Kogălniceanu și Câmpia Turzii;
- îndeplinirea obligațiilor asumate în baza prevederilor *Acordului dintre România și Statele Unite ale Americii privind amplasarea sistemului de apărare împotriva rachetelor balistice al Statelor Unite în România* (BMDA[8]);
- intensificarea planificării și derulării de activități în comun, în plan bilateral și în cadrul NATO, cu forțele armate ale SUA, inclusiv cu participarea partenerilor din zonele de interes strategic ale României;

[4]În prezent, România are parteneriate strategice și relații speciale cu o dimensiune de apărare substanțială cu: Statele Unite ale Americii, Franța, Germania, Polonia, Turcia, Marea Britanie, Italia și Spania.
[5]Bilateral Staff Talks
[6]Defence Cooperation Agreement – semnat la Bucureşti, la 06.12.2005 și ratificat prin Legea nr. 268/2006.
[7] European Deterrence Initiative.
[8]Balistic Missile Defence Agreement – semnat la Washington, la 13 septembrie 2011 și ratificat prin Legea nr. 290/2011.

- augmentarea cooperării juridice și consolidarea procesului de dezvoltare a cadrului juridic pentru implementarea acordurilor bilaterale, în principal prin încheierea unor aranjamente de implementare (AI);
- implementarea la nivel național a măsurilor agreate cu partenerul american, sub coordonarea *Comitetului interministerial*[9].

Dezvoltarea și consolidarea relațiilor de cooperare în domeniul apărării în cadrul celorlalte parteneriate strategice are în vedere, în principal, implementarea componentei militare și de securitate, pe baza intereselor convergente în cadrul NATO, UE și în vecinătatea estică.

În acest sens, o atenție deosebită va fi acordată proiectelor de cooperare bilaterală vizând:

- consolidarea formatelor de dialog strategic la nivel politico-militar;
- realizarea de acțiuni și proiecte comune în cadru regional sau al organizațiilor internaționale;
- realizarea interoperabilității forțelor la nivelul categoriilor de forțe;
- cooperarea în cadrul misiunilor din diferite teatre de operații;
- pregătirea, instruirea forțelor și desfășurarea de exerciții în comun;
- implicarea substanțială în implementarea unor proiecte majore multinaționale, cum ar fi *Conceptul națiunilor cadru*;
- cooperare în domeniul informațiilor pentru apărare;
- dezvoltarea cooperării în materie de formare prin schimburi reciproce de personal;
- permanentizarea și dezvoltarea parteneriatelor dintre instituțiile de învățământ și cercetare;
- explorarea posibilităților de cooperare în principalele proiecte asociate procesului de dezvoltare a capabilităților militare;
- încurajarea cooperării în domeniul producției și modernizării de echipamente și tehnică militară prin implementarea de parteneriate industriale și dezvoltarea cooperării în domeniul industriei de apărare.

Consolidarea profilului României de furnizor de securitate în regiunea extinsă a Mării Negre

Marea Neagră reprezintă pentru țara noastră o zonă de maxim interes strategic, din punct de vedere militar, economic, energetic și comercial.

Regiunea extinsă a Mării Negre integrează dimensiuni suprapuse de riscuri și amenințări care impun un răspuns coordonat, atât din partea statelor riverane, cât și la nivel aliat.

România, prin poziționarea sa strategică, este un actor cheie în construcția euroatlantică de securitate la Marea Neagră și un pilon central în promovarea securității, stabilității şi valorilor democratice în regiune, atât individual, cât și alături de aliați.

[9]Hotărârea Guvernului nr. 565/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Comitetului interministerial pentru implementarea Acordului dintre România și Statele Unite ale Americii privind activitățile forțelor Statelor Unite staționate pe teritoriul României, semnat la București, la 6 decembrie 2005, ratificat prin Legea nr. 268/2006.

Rolul României ca furnizor de securitate în regiunea Mării Negre este stabilit ca obiectiv central de politică externă. În acest sens, angajamentele României sunt evidențiate pe următoarele direcții de acțiune:

- promovarea importanței majore a securității regiunii Mării Negre pentru securitatea europeană și euroatlantică, la nivelul NATO și UE;
- asigurarea unui loc prioritar al regiunii pe agenda securitară a NATO, susținerea implementării depline a proiectelor subsumate posturii colective consolidate și coerente a NATO de descurajare și apărare pe flancul estic;
- dezvoltarea și modernizarea capabilităților naționale cu impact asupra gestionării eficiente a provocărilor de securitate din regiune;
- sprijinirea proceselor de integrare europeană și euroatlantică a statelor din regiune, realizarea reformelor în domeniul apărării și consolidarea capacităților acestora de a-și asigura securitatea;
- intensificarea cooperării cu aliații și partenerii în vederea promovării securității energetice la nivel regional;
- continuarea cooperării în formatul trilateral România-Turcia-Polonia și promovarea unei viziuni integrate a apărării pe întregul flanc estic – Marea Baltică-Marea Neagră;
- promovarea/susținerea la nivel UE a inițiativelor specifice *Politicii de securitate și apărare comună*, cu relevanță pentru asigurarea securității regiunii Mării Negre.

Dezvoltarea cooperării internaționale bilaterale și în format multilateral în domeniul apărării

În noul context internațional și evoluțiile mediului de securitate, obiectivele cooperării internaționale în domeniul apărării se circumscriu îndeplinirii obiectivelor generale de politică externă ale României.

Continuarea cooperării la nivel bilateral, atât cu partenerii strategici și ceilalți aliați din cadrul NATO și UE, cât şi cu statele vecine şi din zonele de interes strategic pentru tara noastră, contribuie la consolidarea credibilității Armatei României și susținerea intereselor naționale de securitate.

Consolidarea rolului de stat aliat, furnizor de securitate și promotor al stabilității internaționale și regionale, prin menținerea nivelului de participare la misiunile şi operațiile desfășurate sub egida NATO, UE (PSAC), ONU şi OSCE, precum și prin concretizarea angajamentelor naționale la proiectele și programele în format multilateral, dar și în alte formate regionale din domeniul apărării, contribuie la asumarea rolului de pol regional de securitate și a unui profil mai activ în consolidarea securității euroatlantice.

Susținerea unui nivel ridicat de participare la inițiativele de cooperare regională şi dezvoltarea cadrului juridic al cooperării internaţionale în domeniul apărării potențează procesul de afirmare a României ca actor regional și catalizator de stabilitate la nivel regional. O contribuție importantă la consolidarea imaginii și statutului României în plan regional o reprezintă managementul integrat al aspectelor politico-militare aferente tratatelor, inițiativelor şi regimurilor pe linia neproliferării armelor de distrugere în masă şi controlului armamentelor.

În vederea participării cu succes la operațiile de pace ale ONU, se va acorda o atenție sporită implementării prevederilor declarației *"Action for Peacekeeping"* lansată de Secretarul General al ONU, inclusiv în privința implementării unei politici de toleranță zero față de cazurile de abuzuri și exploatare sexuală, pregătirii specifice a personalului care încadrează capabilitățile puse la dispoziție, asigurării contingentelor cu tehnică şi echipament conform standardelor ONU, dar și creșterii rolului personalului feminin în managementul crizelor de securitate și a prezenței acestora în operațiile de pace.

În acest context, vor fi reafirmate angajamentele României pentru sporirea relevanței operațiilor de pace sub egida ONU și creșterea eficacității acestora, prin continuarea operaționalizării capabilităților asumate în cadrul *Sistemului ONU de management al capabilităților de menținere a păcii* (UN PCRS).

Relațiile politico-militare în cadrul Organizaţiei de Securitate şi Cooperare în Europa (OSCE) continuă să fie marcată de persistenţa lipsei de încredere între statele participante şi deteriorarea mediului de securitate la nivel european prin încălcările repetate de către Federaţia Rusă a normelor, valorilor şi principiilor consacrate în documentele fundamentale adoptate la nivelul OSCE şi prin perpetuarea crizei ucrainene şi a conflictelor îngheţate din regiunea Mării Negre. Totodată, aplicarea selectivă a obligaţiilor asumate prin tratatele în materia CSBMs şi a controlului armamentelor a condus la erodarea pilonilor arhitecturii europene de securitate (Tratatul cu privire la Forţele Convenţionale în Europa, Tratatul privind Cerul Deschis şi Documentul de la Viena privind măsurile de creştere a încrederii şi securităţii).

Cooperarea în domeniul apărării, atât la nivel bilateral şi regional, cât și în format multilateral este abordată integrat, în limita resurselor alocate, principalele direcţii de acţiune fiind următoarele:

- consolidarea cooperării bilaterale cu partenerii strategici și cu celelalte state membre NATO şi UE, concomitent cu facilitarea proiectelor de cooperare NATO-UE;
- întărirea relațiilor cu statele vecine și din Regiunea extinsă a Mării Negre, Balcanii de Vest şi de pe flancul estic al NATO şi UE, precum și cu ceilalți parteneri din regiune;
- consolidarea durabilă a relației bilaterale cu Republica Moldova prin susținerea fermă şi fără echivoc a parcursului său european, prin implicarea activă şi constantă în cadrul organizaţiilor internaţionale pentru respectarea deplină a angajamentelor asumate;
- intensificarea cooperării cu partenerii cu care sunt dezvoltate programe comune de interes strategic;
- continuarea participării la proiectele dezvoltate în cadrul Procesului reuniunilor miniştrilor apărării din Europa de Sud-Est (SEDM), precum și la exerciţiile şi activităţile de pregătire ale Batalionului multinaţional de geniu „TISA", Batalionului Mixt Româno-Ungar de Menţinere a Păcii și inițierea altor inițiative de acest fel la nivel regional;
- încurajarea unor formate aliate pentru asigurarea securității în regiunea Mării Negre, luând în calcul încetarea pe termen nelimitat a Operaţiei "Black Sea Harmony și a cooperării în cadrul grupului naval din Marea Neagră "BLACKSEAFOR";

- încheierea de acorduri militare internaționale - cu partenerii strategici, statele aliate și partenere, precum și cu alte state din zone de interes pentru România, precum și cu organizații internaționale;
- continuarea participării cu observatori şi personal de stat major în cadrul misiunilor și operațiilor de menținere a păcii, precum şi evaluarea unor eventuale solicitări punctuale ale autorităților ONU de dislocare a capabilităților angajate în UN PCRS;
- susținerea viabilității tratatelor, convențiilor și documentelor internaționale adoptate în cadrul ONU, OSCE sau altor organizații/formate internaționale, referitoare la creșterea încrederii și securității, controlul armamentelor convenționale și neproliferarea armelor de distrugere în masă;
- implementarea măsurilor prevăzute de tratatele internaţionale în vigoare în domeniul creşterii încrederii și securității, controlului armamentelor şi verificării, precum și al neproliferării armelor de distrugere în masă;
- participarea la procesele de revizuire şi adaptare tratatelor, convențiilor și documentelor referitoare la regimul de control al armamentelor convenționale și la neproliferarea armelor de distrugere în masă;
- continuarea cooperării în vederea implementării prevederilor diferitelor regimuri de neproliferare şi control al exporturilor specifice, precum și a sancțiunilor internaționale, inclusiv a embargourilor de arme convenționale stabilite prin rezoluții ale Consiliului de Securitate al ONU;
- participarea la procesul de negociere a documentelor internaționale care stabilesc cadrul normativ în domeniul controlului armamentelor și implementarea acestuia în MApN.

Sprijinirea autorităților publice în gestionarea situațiilor de urgență

Armata României s-a angajat în mod activ în asigurarea sprijinului necesar autorităților publice în vederea gestionării unor situații de urgență (inundații, cutremur, dezastre naturale sau, mai recent, pandemie) și a acordării de asistență populației civile.

Implicarea forțelor armate pe dimensiunea urgențelor civile va continua în conformitate cu reglementările specifice, prevăzute de legislația în vigoare. Principalele direcții de acțiune au în vedere:

- executarea de misiuni de căutare și salvare;
- asigurarea protecției populației afectate;
- executarea de misiuni umanitare de transport a persoanelor și materialelor evacuate (aerian, terestru, maritim sau fluvial);
- acordarea de asistență medicală specializată, de urgență sau în fază spitalicească;
- participarea la activități civil-militare de pregătire și integrare a acțiunilor și procedurilor specifice în situații de urgență.

Situația de extremă necesitate în cadrul sistemului național de sănătate publică, generată de criza pandemică de Covid-19, a făcut necesară asumarea de către Armata României a unor

misiuni și responsabilități extinse în conformitate cu legislația impusă de instituirea stării de urgență.

O direcție importantă de acțiune la nivelul Armatei României vizează realizarea și menținerea unei capacități de reacție adecvate îndeplinirii misiunilor specifice pe dimensiunea urgențelor civile și medicale, creșterea capabilităților de intervenție pentru limitarea și înlăturarea efectelor dezastrelor naturale, accidentelor tehnologice sau altor cauze provocatoare de situații de criză.

Pentru ca acest sprijin să fie cât mai eficient, este necesară consolidarea relațiilor și modului de cooperare cu celelalte structuri de intervenție ale administrației publice și centrale, precum și alocarea resurselor specifice la un nivel corespunzător. În acest sens, eforturile de consolidare a rezilienței trebuie să aibă în vedere necesitatea consolidării cooperării interinstituționale, într-o abordare cuprinzătoare (*whole of government)*, iar complementar, eforturi de consolidare a cooperării public-privat, cetățean-comunitate, cu responsabilizarea tuturor factorilor de sprijin în situații de criză.

Având în vedere amploarea crizei pandemice și posibilele dezvoltări de perspectivă, Armata României trebuie să fie capabilă să dezvolte instrumentele necesare participării la misiuni de asistență reciprocă a aliaților și partenerilor și să răspundă cât mai prompt solicitărilor de sprijin la nivel internațional.

Măsurile și acțiunile în domeniu vor viza:

- consolidarea relațiilor și a modului de cooperare cu structurile de specialitate din administrația publică, centrală și locală, respectiv organizațiile neguvernamentale;
- participarea la/întreprinderea de acțiuni în folosul populației, în cooperare cu autoritățile publice responsabile cu rol principal (identificarea și atragerea de entități din societatea civilă dispuse să sprijine eforturile autorităților în acest sens, inclusiv participarea la distribuirea ajutoarelor umanitare);
- susținerea, în comisiile parlamentare de specialitate, a proiectelor de acte normative elaborate la nivel guvernamental, în vederea asigurării unui cadru legislativ coerent și aplicat în domeniul gestionării situațiilor de urgență.

* *

*

MISIUNILE SI CERINȚELE SPECIFICE PENTRU ARMATA ROMÂNIEI

Misiunile Armatei României

Armata României este subordonată exclusiv voinței poporului și are misiunea sacră de a garanta și apăra valorile și interesele fundamentale ale poporului și statului român, în conformitate cu prevederile Constituției României, pregătind, integrând la nivel național și, la nevoie, făcând uz, conform legii, de toate resursele la dispoziție.

Totodată, Armatei României îi revine misiunea de a materializa contribuția națională în cadrul apărării colective a NATO, pe linia angajamentelor operaționale asumate ca stat membru al Uniunii Europene, precum și pentru participarea în cadrul misiunilor și operațiilor de pace sau de tip coaliție.

Îndeplinirea acestor cerințe se va realiza prin misiuni și sarcini specifice, după cum urmează:

Garantarea suveranității, a independenței și a unității statului, a integrității teritoriale a țării și a democrației constituționale se va realiza prin:

- menținerea și dezvoltarea unor capabilități de reacție imediată, în măsură să desfășoare, până la intervenția forțelor principale, naționale și/sau aliate, acțiuni pentru descurajarea și contracararea unei posibile agresiuni armate la adresa României;
- asigurarea capacității de executare a planurilor de apărare elaborate la nivel național;
- consolidarea capabilităților specifice operațiilor în spațiul cibernetic;
- dezvoltarea inițiativelor care contribuie la consolidarea prezenței aliate continue pe teritoriul național;
- consolidarea posturii de descurajare și apărare a NATO în arealul Mării Negre;
- creșterea gradului de protecție, a capacității de dislocare, a flexibilității și a nivelului de interoperabilitate a forțelor naționale cu cele ale aliaților;
- realizarea unui sistem logistic integrat pentru susținerea forțelor naționale pe timpul executării misiunilor pe teritoriul național și în teatrele de operații, precum și asigurarea sprijinului națiunii gazdă pentru acțiunile forțelor statelor aliate și partenere;
- reconfigurarea și revitalizarea sistemului de organizare, dotare, încadrare și pregătire a populației, teritoriului și economiei naționale;
- optimizarea procesului de decizie politico-militară prin abordări interinstituționale.

Contribuția la apărarea colectivă se va realiza prin:

- operaționalizarea pachetului unic de forțe asumat;[10] asigurarea capabilităților asumate pentru *Forța de Răspuns a NATO* (NRF), Inițiativa NATO de Reacție Rapidă (NRI) și *Grupurile tactice de luptă ale Uniunii Europene* (EUBG);
- participarea la implementarea măsurilor de asigurare a aliaților, prezență înaintată și descurajare;
- asigurarea capacității de executare a planurilor de apărare și de răspuns gradual elaborate la nivel aliat;
- operaționalizarea structurilor multinaționale constituite pe teritoriul României și menținerea nivelului capacității de luptă;
- participarea la inițiativele și programele NATO și UE de dezvoltare și utilizare în comun a capabilităților, cu accent pe realizarea capabilităților critice identificate (supraveghere și avertizare timpurie - NAEW, supraveghere terestră - AGS, transport aerian strategic - SAC, patrulare aeriană maritimă, sisteme de comunicații și informatică NATO dislocabile, DCM);
- contribuția la dezvoltarea capabilităților comune în planul apărării integrate NATO aeriene şi anti-rachetă (NATO BMD, Aegis Ashore – SUA);
- participarea la menținerea și restabilirea securității în spațiul NATO și UE în cadrul apărării colective a NATO și prin îndeplinirea angajamentelor operaționale asumate în cadrul Uniunii Europene.

Participarea la operații privind menținerea sau restabilirea păcii se va realiza prin:

- participarea la misiuni şi operații în afara teritoriului național, inclusiv de asistenţă umanitară, independent sau în cadru multinațional, inclusiv în cadrul unor coaliții;
- participarea la inițiativele de cooperare în domeniul apărării, la aranjamentele și procesele de cooperare în domeniul militar și la implementarea măsurilor de creștere a încrederii și stabilității, la nivel subregional, regional și european;
- contribuția la eforturile naționale și internaționale de control al armamentelor și de combatere a proliferării armelor de distrugere în masă prin activități specifice, precum controlul exporturilor și importurilor de echipamente militare, inspecțiile de verificare, expertiză și schimb de informații, etc.

Contribuția la securitatea României pe timp de pace se va realiza prin:

- supravegherea și apărarea spațiului terestru, aerian, maritim și fluvial național;
- organizarea, planificarea și executarea apărării cibernetice, în domeniul apărării;
- supravegherea zonelor de responsabilitate și de interes informativ, precum și avertizarea timpurie;
- contribuția la sistemul NATO de indicatori și avertizări;

[10] Pachetul unic este compus din forțele și capabilitățile destinate NATO (inclusiv NFIU, HQ MND-SE, MN BDE și HQ,MNC-SE precum și cele din inițiativa FNC), UE, ONU și inițiativelor regionale.

- contribuția permanentă cu personal înalt calificat în cadrul structurii de comandă și de forțe a NATO și UE;
- planificarea, culegerea, procesarea și diseminarea informațiilor pentru apărare, asigurarea sprijinului informativ și cooperarea cu alte instituții guvernamentale specializate;
- contribuția la coerența și eficiența sistemelor naționale de prevenire și gestionare a situațiilor de criză;
- creșterea nivelului de reziliență în raport cu riscurile și amenințările asimetrice și de tip hibrid;
- proiectarea profilului României ca factor de stabilitate;
- sprijinul pentru extragerea și evacuarea cetățenilor români din străinătate aflați în pericol, prin efort propriu sau în cooperare cu aliații și partenerii;
- contribuția la dezvoltarea, promovarea identității naționale și educarea tinerei generații;
- participarea la dezvoltarea culturii de securitate la nivel național, inclusiv prin participarea societății civile la efortul analitic și la dezbaterea problematicii apărării naționale.

Sprijinul autorităților în situații de urgență civilă prin:

- participarea cu forțe și asigurarea de sprijin logistic pentru înlăturarea efectelor dezastrelor naturale sau accidentelor tehnologice, precum și pentru organizarea și desfășurarea evacuării populației și bunurilor materiale la solicitarea autorităților civile;
- sprijinul pentru asigurarea continuității capabilităților vitale de comunicații și protecția elementelor de infrastructură critică, precum și a obiectivelor economice cu grad ridicat de risc biologic, chimic, radiologic sau nuclear;
- sprijinul pe timpul derulării acțiunilor de căutare-salvare, precum și pe timpul evacuării și acordării asistenței medicale de urgență a populației.
- participarea la acțiunile de localizare, izolare și stingere a incendiilor, în sprijinul forțelor specializate ale altor instituții;
- sprijinul misiunilor diplomatice și consulare naționale în teatrele de operații unde România participă cu trupe.

Pentru a-și îndeplini misiunile, Armata României are nevoie de **predictibilitate și credibilitate**. În acest sens, Armata României își va dimensiona structura de forțe potrivit nivelului de ambiție și va dezvolta capabilitățile de apărare necesare îndeplinirii misiunilor încredințate și angajamentelor internaționale asumate. Programul privind transformarea Armatei României până în anul 2040 (Armata 2040) definește obiectivele, prioritățile și descrie etapele de parcurs, pentru realizarea deplină a capabilităților necesare îndeplinirii misiunilor constituționale și angajamentelor asumate.

Armata României va asigura dezvoltarea capabilităților asumate în cadrul *Țintelor de capabilități*, în termenele stabilite. Deciziile referitoare la planificarea apărării sau

planificarea și ducerea operațiilor vor fi luate inclusiv cu informarea și desfășurarea consultărilor cu aliații și partenerii.

Nivelul de ambiție

Nivelul de ambiție al structurii de forțe trebuie să acopere echilibrat necesitatea descurajării, combaterii şi contracarării amenințărilor şi provocărilor la adresa integrității teritoriale, suveranității naționale, stabilității și progresului economic și a bunăstării națiunii, precum și pentru gestionarea oportună, eficientă și eficace a responsabilităților pe linie de apărare colectivă, pentru respingerea agresiunii militare asupra unui stat aliat.

Proiecția bugetelor destinate apărării naționale în următoarele două decenii trebuie să aibă în vedere necesitatea creșterii continue a capacității combative a structurii de forțe și distribuția echilibrată a fondurilor pentru acoperirea tuturor categoriilor de costuri, cu accent pe înzestrare, operare și pregătire pentru luptă.

Armata României:

- va dispune și în viitor de un singur pachet de forțe, destinat în primul rând garantării integrității teritoriale, dar și îndeplinirii obligațiilor asumate în cadrul NATO și UE;
- va îndeplini cerințele de dislocabilitate și susținere a forțelor, stabilite la nivelul Alianței Nord-Atlantice;
- trebuie să fie organizată, încadrată, dotată și pregătită astfel încât, cu organizarea de pace, să poată fi în măsură să execute misiunile în sprijinul autorităților civile, pe teritoriul național și, în cadrul alianțelor și coalițiilor, în afara teritoriului național, iar cu organizarea de război să garanteze integritatea teritorială a României.

Nivelul de ambiție general al Armatei României este îndeplinirea misiunilor constituționale și legale încredințate.

Nivelul de ambiție specific fiecărei misiuni este detaliat astfel:

Cu organizarea de război

a) Garantarea suveranității, a independenței și a unității statului, a integrității teritoriale a țării și a democrației constituționale:

- să planifice, organizeze și să execute operația de descurajare sau de apărare, în context național sau aliat, cu o grupare de forțe întrunită, constituită, inițial, dintr-un corp de armată, sprijinit corespunzător de forțe aeriene, forțe navale, forțe pentru operații speciale, capabilități de apărare cibernetică, forțe de sprijin logistic și de comunicații și informatică;
- să faciliteze dislocarea rapidă și să asigure intrarea în luptă, pe teritoriul României sau în vecinătatea acestuia, a forțelor aliate, iar după preluarea responsabilității operaționale privind apărarea comună de către autoritățile NATO, să participe decisiv la operația de apărare a țării și restabilire a suveranității și integrității teritoriale a statului român;

- în situația ocupării temporare a unei părți a teritoriului național, să conducă mișcarea de rezistență concomitent cu pregătirea și executarea contra-ofensivei pentru refacerea integrității teritoriale, în context național sau aliat;
- în situația în care acțiunile de luptă se prelungesc, să fie în măsură să genereze și să pregătească cel puțin încă o divizie de forțe terestre.

b) Contribuția la apărarea colectivă în sistemele de alianță militară:

- să contribuie la planificarea, organizarea și executarea operației de descurajare sau de apărare colectivă în cadrul NATO, cu o grupare de forțe de valoare cel mult divizie, sprijinită corespunzător de forțe aeriene, forțe navale, forțe pentru operații speciale și capabilități de apărare cibernetică;
- dislocarea forțelor se va face doar pe teritoriul aliat, pentru maxim 6 luni, cu sau fără rotirea forțelor participante, în funcție de nivelul de participare, cu asigurarea sprijinului națiunii gazdă de aproximativ 30 % din total.

Cu organizarea la pace

c) Participarea la acțiuni privind menținerea sau restabilirea păcii

- Cu organizarea de pace, îndeplinește angajamentele asumate de România față de NATO, UE, organizații regionale și coaliții de voință.
- În cadrul NATO, pentru misiuni și operații non-articol 5:
  - cu o brigadă, la o distanță de maxim 2.000 km față de București, pentru maxim șase luni, fără rotirea forțelor participante, fără sprijin al națiunii gazdă;
  - cu unu-două batalioane la o distanță de maxim 5.000 km față de București, pentru minimum doi ani, cu rotirea forțelor participante la șase luni, fără sprijin al națiunii gazdă, dar cu sprijin aliat de aproximativ 30 % din total;
  - cu 1-3 detașamente de forțe aeriene (escadrile de aviație, baterie rachete sol-aer, grup EOD), la o distanță de maxim 5.000 de km, pentru maximum 2 ani, cu rotirea forțelor participante, cu sprijin aliat de aproximativ 30 % din total;
  - cu forțe navale de valoare fregată, dragor maritim (sau puitor de mine), o companie de infanterie marină și personal de stat major la o distanță de maxim 4.000 km față de București, pentru o perioadă de maxim 90 zile, fără rotirea forțelor;
  - cu o capabilitate dislocabilă pentru apărare cibernetică și personal de stat major;
  - cu forțe pentru operații speciale de valoare de până la două grupuri, cu rotirea la șase luni;
  - cu un Element Național de Sprijin auto-sustenabil pentru 180 de zile.
- În cadrul UE, pentru misiunile prevăzute în Tratatul de Funcționare al Uniunii Europene:

- cu forțe de nivel maxim batalion, la o distanță de maxim 1.500 km față de București, pentru minimum doi ani, cu rotirea la șase luni, fără sprijin al națiunii gazdă;
- cu forțe aeriene, detașament cu configurație variabilă și personal de stat major la o distanță de maxim 2.000 km pentru șase luni, fără rotirea forțelor;
- cu forțe navale de valoare detașament scafandri EOD și personal de stat major;
- cu o capabilitate dislocabilă de apărare cibernetică și personal de stat major;
- cu forțe pentru operații speciale de valoare de până la două grupuri, cu rotirea la șase luni;
- cu un Element Național de Sprijin auto-sustenabil pentru 180 de zile.

d) Contribuția la securitatea României pe timp de pace:

- asigură supravegherea și avertizarea timpurie, apărarea spațiului terestru, aerian, maritim și fluvial național, contribuția la sistemul NATO de indicatori și avertizări, asigurarea capacității de reacție a forțelor potrivit nivelurilor stabilite.
- contribuie la prezența Aliată înaintată;
- contribuie la creșterea nivelului de reziliență în raport cu riscurile și amenințările asimetrice și de tip hibrid prin cooperare inter-instituțională extinsă;
- asigură sprijinul pentru extragerea și evacuarea cetățenilor români din străinătate aflați în pericol, prin efort propriu sau în cooperare cu aliații și partenerii.

e) Sprijinul autorităților civile:

- asigură forțe și mijloace de sprijin pentru înlăturarea efectelor dezastrelor naturale sau accidentelor tehnologice, precum și pentru organizarea și desfășurarea evacuării populației și bunurilor materiale la solicitarea autorităților civile;
- asigură sprijin pentru managementul consecințelor epidemiilor și pandemiilor;
- asigură sprijin pentru asigurarea continuității capabilităților vitale de comunicații și protecția unor elemente de infrastructură critică, precum și a obiectivelor economice cu grad ridicat de risc biologic, chimic, radiologic sau nuclear stabilite din timp prin planurile de cooperare inter-instituționale;
- participă, la solicitare, la acțiunile de localizare, izolare și stingere a incendiilor, în sprijinul forțelor specializate ale altor instituții;

- sprijină, la nevoie, misiunile diplomatice și consulare naționale în teatrele de operații unde România participă cu trupe.

Cerințe specifice

Pe termen scurt, Armata României trebuie să fie capabilă să mențină un nivel ridicat de reacție pentru apărarea națională, să dezvolte capabilitățile necesare participării la apărarea colectivă a aliaților în cadrul NATO și la asistența reciprocă a partenerilor în cadrul UE, să contribuie la misiuni și operații sub egida organizațiilor internaționale cu vocație în domeniul securității și apărării, precum și la sprijinirea autorităților publice în situații de urgență, pentru acordarea de asistență populației României în caz de dezastre.

Eforturile vor fi orientate pentru realizarea capacității complete de luptă, pentru structurile identificate ca fiind prioritare, în etapa I a *Programului Armata 2040*.

Pe termen mediu, Armata României va deveni o structură modernă de forțe, capabilă să facă față amenințărilor impredictibile, pentru a respinge o agresiune declanșată prin surprindere și să constituie garantul suveranității și independenței naționale. Armata României va contribui la menținerea credibilității Alianței, ca parte a sistemului de apărare colectivă a NATO, precum și la securitatea regională și internațională.

Cerințe specifice pentru Armata României:

- **structură de forțe cu capacitate de reacție adecvată;**
- **proces de decizie performant, sistem de comandă-control eficient și dezvoltarea capabilităților întrunite și multi-domeniu de răspuns;**
- **sistem rezilient de informații pentru apărare și prevenire a surprinderii strategice;**
- **capabilități de contracarare a amenințărilor cibernetice;**
- **sistem logistic integrat și eficient;**
- **înzestrare cu echipamente performante, compatibile și interoperabile;**
- **standardizarea conceptelor, doctrinelor, procedurilor;**
- **sistem de învățământ modern și performant;**
- **sistem intern de cercetare-dezvoltare-inovare;**
- **capabilități moderne în domeniul medical militar;**
- **capabilitățile de intervenție în situații de urgență civilă.**

Pentru îndeplinirea misiunilor stabilite și a nivelului de ambiție, **Armata României** trebuie să îndeplinească următoarele **cerințe specifice**:

a) o structură de forțe cu capacitate de reacție adecvată, în concordanță cu planurile elaborate la nivel național și la nivelul NATO[11]**,** care să asigure:

[11]Potrivit nivelului capacității de luptă, forțele armatei sunt organizate în: forțe gata de acțiune permanent; forțe cu nivel ridicat al capacității de luptă; forțe cu nivel redus al capacității de luptă, gata de acțiune după ridicarea capacității de luptă prin completare/mobilizare; structuri care se constituie la mobilizare, destinate generării/regenerării forțelor, precum și pentru realizarea sistemului de rezistență armată pe teritoriul național.

- existența unor structuri consolidate pentru cercetare, supraveghere și avertizare timpurie, recunoaștere, reacție imediată și angajare în acțiuni militare de intensitate redusă;
- nivelul stării de operativitate a pachetului de forțe luptătoare;
- gradul de înzestrare cu echipamente care utilizează tehnologii avansate a structurilor din pachetul de forțe de sprijin de luptă;
- gradul de disponibilitate a sprijinului logistic necesar forțelor;
- robustețea capabilităților de apărare aeriană integrată;
- menținerea unui nivel ridicat al capacității operaționale pentru structurile din pachetul de forțe destinat pentru cercetare, supraveghere, recunoaștere și avertizare timpurie și asigurării Capacității de Reacție Imediată și pentru cele puse la dispoziția NATO/UE, ca parte componentă a NRF, NRI și EUBG;
- perfecționarea instruirii comandamentelor marilor unități și unităților operaționalizate, prin utilizarea sistemelor de modelare-simulare;
- dezvoltarea capabilităților de protecție a forței;
- capacitatea de optimizare a managementului traficului aerian, sub aspectul complementarității componentelor militară și civilă;
- capacitatea de integrare a tuturor senzorilor civili și militari în SCCAN/ NATINAMDS, atât pe plan intern, cât și la nivel internațional;
- nivelul tehnologic al capabilităților din domeniul navigației aeriene.

b) un proces de decizie performant, realizarea unui sistem de comandă-control eficient și dezvoltarea capabilităților întrunite și multi-domeniu de răspuns. Performanța procesului de decizie și suficiența capabilităților întrunite și multi-domeniu de răspuns, sunt condiționate, în mod deosebit, de:

- deținerea unui sistem național de conducere, capabil să susțină planificarea interinstituțională, formarea imaginii strategice integrate și implementarea coordonată a măsurilor și executarea integrată a activităților de apărare a țării;
- capacitatea sistemului militar de comandă și control de a genera și susține superioritatea relativă a ciclului informațional și de decizie;
- capacitatea de integrare completă a informațiilor obținute prin mijloace proprii;
- înzestrarea cu sisteme de comunicații și informatică performante, compatibile cu cele din țările membre ale NATO și ale UE;
- nivelul de consolidare, operaționalizare și integrare a structurilor de comandă-control aferente categoriilor de forțe ale armatei și comandamentelor de armă, atât la nivel întrunit, cât și la nivel interinstituțional și la nivelul NATO/UE;
- capacitatea de interconectare a unor componente ale sistemului de comunicații și informatic propriu Armatei României cu sistemele de comunicații și informatică pe

care le utilizează celelalte instituții din Sistemul Național de Securitate în cadrul Sistemului de comunicații și informatic al Forțelor Armate (SCIFA);

- nivelul tehnologic al Sistemului de comandă și control aerian național (SCCAN), precum și integrarea acestuia în Sistemul integrat NATO de apărare antiaeriană și antirachetă (NATINAMDS[12]), sub aspectul standardelor operaționale, procedurale și tehnice;
- nivelul tehnologic al sistemelor criptografice și de protecție a informațiilor și îndeplinirea standardelor NATO și UE;
- asigurarea serviciilor de avertizare timpurie, prin difuzarea centralizată a mesajelor sau alarmarea personalului privind situația operativă, în toate locurile de dispunere;
- deținerea capabilităților în măsură să garanteze apărare cibernetică;
- nivelul capacității de luptă, suplețea, modularitatea, mobilitatea, dislocabilitatea, sustenabilitatea și interoperabilitatea unităților de sprijin al luptei din compunerea structurii de forțe a Armatei României.

c) un sistem rezilient de informații pentru apărare și prevenire a surprinderii strategice, asigurat prin:

- capabilități robuste și diversificate din perspectiva culegerii, integrării și prelucrării de informații și furnizarea în timp oportun de produse de intelligence către autoritățile decizionale naționale, aliate și partenere;
- utilizarea de tehnici și tehnologii moderne pentru asigurarea de informații relevante, acționabile, oportune și viabile;
- asigurarea unui nivel ridicat de flexibilitate, modularitate și interoperabilitate cu sistemele NATO și UE;
- capacități sporite de identificare a riscurilor, amenințărilor și vulnerabilităților, inclusiv cele provenite din spațiul cibernetic;
- tehnologie avansată și sigură pentru sistemele criptografice pentru protecția informațiilor clasificate și interoperabilitatea cu sistemele similare ale NATO și UE.

d) capabilități moderne pentru operații în spațiul cibernetic, a căror dezvoltare va fi asigurată prin:

- adaptarea cadrului conceptual specific spațiului cibernetic, în conformitate cu evoluțiile de la nivelul NATO și UE și în colaborare cu celelalte instituții din cadrul Sistemului Național de Securitate;
- implementarea unui model de dezvoltare de capabilități bazat pe cel similar existent la nivel NATO, care să integreze abordarea arhitecturală și să permită gestionarea adecvată a unor programe și proiecte complexe și de durată;
- operaționalizarea structurilor de apărare cibernetică de la toate nivelurile;
- consolidarea capacității de identificare, evaluare și contracarare a amenințărilor de natură cibernetică;

[12]NATO Integrated Air and Missile Defence System

- modernizarea sistemului de educație și instruire specific domeniului comunicații și tehnologia informației;
- alocarea de resurse financiare adecvate;
- sporirea contribuției la asigurarea rezilienței în domeniul cibernetic la nivel național;
- consolidarea participării la inițiativele multinaționale din domeniul apărării cibernetice.

e) un sistem logistic integrat eficient, adaptat la configurația și misiunile Armatei României, realizat prin:

- optimizarea organizării și dotării structurilor logistice, pentru a fi capabile să asigure un răspuns adecvat și oportun la nevoile de sprijin logistic;
- operaționalizare unui sistem informatic logistic eficient și interoperabil, care să faciliteze coordonarea asigurării Sprijinului Națiunii Gazdă (HNS) pe timpul operațiilor multinaționale desfășurate pe teritoriul național;
- perfecționarea pregătirii personalului de logistică;
- eficientizarea suportului logistic integrat pentru echipamentele militare esențiale;
- asigurarea în condiții de eficiență a serviciilor de campanie;
- asigurarea capabilităților și facilităților de transport tactic și strategic necesare satisfacerii cerințelor operaționale;
- dezvoltarea de capabilități logistice interoperabile și adaptabile, în raport cu întregul spectru de misiuni ale structurilor sprijinite;
- participarea la inițiativele inițiate sub egida NATO/UE pentru dezvoltarea capabilităților logistice multinaționale integrate;
- dezvoltarea capabilităților NATO pe teritoriul României prin Programul NATO de Investiții în Securitate/NSIP;
- realizarea în mod eșalonat a stocurilor de luptă, pe clase de materiale și la un nivel corespunzător cerințelor operaționale;
- extinderea și operaționalizarea pe teritoriul României a unui sistem NATO de conducte petroliere care să asigure un flux sustenabil de aprovizionare cu carburanți pe timpul operațiilor multinaționale desfășurate pe teritoriul național;
- operaționalizarea capabilităților funcționale de HNS și operaționalizarea capabilităților funcționale pentru optimizarea asigurării HNS pentru primirea, staționarea și dislocarea forțelor NATO (RSOM) și aliate care intră, staționează, desfășoară operații sau se află în tranzit pe teritoriul național;
- coordonarea dezvoltării capacităților dual-use, în domeniul mobilității militare, prin armonizarea legislativă și adaptarea elementelor componente la cerințele NATO.

f) înzestrare cu echipamente performante, compatibile și interoperabile cu cele din dotarea armatelor statelor membre NATO și UE, materializată prin:

- planificarea înzestrării structurilor, în concordanță cu amenințările, nevoile misiunii și evoluția tehnologică;

- utilizarea inteligentă a potențialului de modernizare a sistemelor de armamente și echipamente militare existente în înzestrare;
- derularea programelor curente privind modernizarea unor echipamente militare existente;
- optimizarea procesului de achiziție a echipamentelor militare;
- inițierea unor programe noi, pentru realizarea capabilităților angajate față de NATO și UE, în concordanță cu resursele alocate.

g) un nivel optim de standardizare în domeniul conceptelor, doctrinelor, procedurilor și proiectelor tehnice pentru echipamente, materializat prin:

- existența unui cadru legislativ armonizat, cu incidență asupra structurilor de comandă și de forțe naționale și Aliate;
- funcționalitatea politicilor și directivelor NATO din domeniul interoperabilității și standardizării;
- eficacitatea procesului de planificare a apărării;
- implementarea documentelor NATO de standardizare.

h) un sistem de învățământ modern și performant, realizat prin:

- reformarea conceptual-curriculară a programelor educaționale;
- asigurarea managementului integrat al educației, în vederea maximizării utilizării tuturor resurselor alocate;
- implementarea programelor de pregătire în sistem e-learning și digitalizarea învățământului;
- dezvoltarea programelor de parteneriat cu instituții de învățământ similare din armatele altor state membre NATO și UE.

i) un sistem intern de cercetare-dezvoltare-inovare cu structură adecvată sub aspect calitativ și operațional, a cărui performanță va fi asigurată de:

- valoarea și calitatea suportului științific și tehnologic, specifice angajamentelor asumate și misiunilor încredințate Armatei României;
- nivelul colaborării și cooperării între structurile MApN cu atribuții în cercetare-dezvoltare-inovare și cele din industria națională de apărare și mediul academic;
- valoarea și calitatea infrastructurii de cercetare a centrelor de cercetare/excelență, pe domeniile de interes militar și nivelul și calitatea implicării acestora în proiectele/programele de cooperare multinaționale ale UE sau NATO;

j) capabilități moderne în domeniul medical militar, materializate prin:

- funcționalitatea serviciului medical militar de urgență și corelarea acestuia cu celelalte componente ale sistemului național medical de urgență;
- nivelul de eficacitate a sistemului medical militar, în raport cu obiectivele din domeniu ale Armatei României;

- nivelul capabilităților din domeniul asistenței medicale operaționale , la standarde aliate;
- calitatea asistenței medicale gratuite asigurate personalului MApN, precum și pentru celelalte categorii de personal, conform cadrului normativ în vigoare.

k) capabilități adecvate de intervenție în situații de urgență civilă, care se materializează prin:

- coordonarea interinstituțională și armonizarea cadrului legislativ privind participarea la intervenții în zonele cu risc ridicat de producere a unor situații de urgență;
- aplicarea măsurilor și acțiunilor prevăzute în planurile de cooperare, pe tipuri de riscuri, încheiate cu celelalte instituții și autorități ale administrației publice în domeniul situațiilor de urgență, la nivel central și local.

* *

*

PRINCIPALELE DIRECȚII DE DEZVOLTARE A CAPABILITĂȚILOR DE APĂRARE

Strategia națională de apărare pentru perioada 2020-2024, stabilește direcțiile de acțiune specifice dimensiunii de apărare. Necesarul minim privind capabilitățile[13] de apărare de care are nevoie România, pentru asigurarea misiunilor prevăzute în Constituție, precum și în legile și reglementările subsecvente, a fost definit în cadrul procesului de *Analiză Strategică a Apărării 2020*.

Procesul de dezvoltare a capabilităților are în vedere dezvoltarea unor forțe moderne, dotate adecvat, dislocabile, interoperabile, cu capacitate de auto-susținere și de protecție multidimensională, cu un sistem de comandă și control flexibil și eficient. Procesul este unul sistemic și interdisciplinar, ce se derulează pe termen mediu și lung, prin utilizarea eficientă a resurselor disponibile.

Capabilitățile necesare îndeplinirii întregului spectru de misiuni, sarcini specifice asumate la nivel național și angajamente asumate pe plan internațional trebuie să asigure:

- **pe timp de pace:** supravegherea și avertizarea timpurie; reacția imediată și angajarea în acțiuni militare de intensitate redusă; participarea la combaterea terorismului; sprijinirea autorităților civile.
- **în perioada de pre-conflict:** evitarea surprinderii; descurajarea, inclusiv prin executarea de acţiuni specifice; menținerea integrității spațiului aerian național (integrat în spațiul aerian al Alianței); exercitarea controlului asupra apelor teritoriale şi a suveranităţii în Zona Economică Exclusivă; implementarea măsurilor de răspuns la criză.
- **în situație de conflict:** apărarea strategică și respingerea agresiunii.

În funcție de domeniile de acțiune, Armata României dezvoltă următoarele tipuri de capabilități:

Comandă, control și comunicații: C3 de nivel strategic, operativ și tactic, centre de comunicații și informatică și unități de sprijin în domeniul comunicațiilor și informaticii/CIS ale structurii de forțe;

Angajare: mari unități și unități mecanizate, de infanterie, tancuri, vânători de munte, artilerie, forțe pentru operații speciale, aviație de luptă, elicoptere de luptă, nave de luptă la mare și fluviu, infanterie marină, apărare cibernetică, poliție militară și operații psihologice;

Informații: mari unități și unități de informații militare, supraveghere și cercetare;

Proiecția forței: mari unități și unități de transport aerian tactic, de nave de sprijin și de transport terestru;

[13]Prin capabilitate se înțelege abilitatea de a executa acțiuni în scopul îndeplinirii unor obiective.

Protecția forței : mari unități și unități de rachete sol aer, de apărare antiaeriană, de geniu de luptă, de apărare CBRN, EOD, minare/deminare și pentru protecția demnitarilor militari români și străini pe teritoriul național;

Susținere: mari unități și unități de logistică operațională și de susținere.

Pregătirea forței: colegii naționale militare, școli militare pentru formarea maiștrilor militari și subofițerilor, școli de aplicație/instruire interarme, academii ale categoriilor de forțe, Universitatea Națională de Apărare, Academia Tehnică Militară, Institutul Medico-Militar, facilități de instruire practic-aplicativă, centre militare cu atribuții pe linie de mobilizare.

Pentru dezvoltarea capabilităților, Armata României își va concentra eforturile pe următoarele **direcții de acțiune**:

- operaționalizarea recomandărilor formulate în urma procesului de analiză strategică a apărării, elaborarea conceptului de apărare națională consolidată;
- adaptarea permanentă a structurii de comandă și control a structurii de forțe a Armatei României;
- dezvoltarea capacității de acțiune integrată la nivelul SNS și al Sistemului Național de Management Integrat al Situațiilor de criză (SNMISC);
- implementarea țintelor de capabilități asumate în cadrul procesului NATO de planificare a apărării (NDPP) și a angajamentelor ce revin României asumate în cadrul UE;
- îndeplinirea obligațiilor ce ne revin în conformitate cu angajamentele asumate la nivel UE, ONU, OSCE și în cadrul inițiativelor regionale;
- continuarea dezvoltării capabilităților în cadrul multinațional asigurat de NATO și UE;
- creșterea capacității de supraveghere și avertizare timpurie;
- operaționalizarea și menținerea nivelului de operaționalizare a structurilor multinaționale constituite sau în curs de constituire pe teritoriul național (HQ MNC-SE; HQ MND-SE; HQ MN BDE-SE, NFIU);
- asigurarea capacității operaționale complete pentru structurile destinate intervențiilor în situații de criză (CRI), precum și a celor ce asigură îndeplinirea angajamentelor la NRI, NRF sau nominalizate pentru alte inițiative NATO și UE;
- dezvoltarea capabilităților multi domeniu și cu dublă întrebuințare (dual-use)[14];
- dotarea structurii de forțe cu tehnică și echipamente militare performante, interoperabile, care să răspundă cerințelor operaționale actuale și viitoare;
- dezvoltarea accelerată a capabilităților C4ISR (*Comandă, Control, Comunicații, Computere, Informații, Supraveghere și Recunoaștere*);
- perfecționarea procesului de planificare, organizare, desfășurare și evaluare a instruirii structurilor și/sau a personalului, în cadru național și/sau multinațional;

[14]apărare națională și sprijin autorități civile

- continuarea proiectului sistem satelitar militar de telecomunicații;
- lansarea proiectului drone multifuncționale, de dimensiuni și sarcini utile diferite;
- lansarea proiectului sistemul individual ”soldatul viitorului”;
- modernizarea infrastructurii, rețelelor și sistemelor C4ISR la nivel tactic, operativ și strategic și interconectarea acestora cu cele ale SNAp[15] și NATO;
- creșterea gradului de protecție, a capacității de proiecție a forței, a mobilității tactice, flexibilității, modularității și nivelului de interoperabilitate a forțelor naționale cu cele ale aliaților;
- asigurarea mobilității forțelor proprii și aliate;
- asigurarea rezilienței și creșterii potențialului de angajare în acțiuni militare decisive a forțelor proprii și aliate;
- realizarea unor capabilități de sprijin logistic integrat și medicale care să asigure sprijinul forțelor pentru o perioadă îndelungată în situația unui conflict;
- creșterea gradului de protecție, a capacității de dislocare, a mobilității tactice, flexibilității, modularității și nivelului de interoperabilitate a forțelor naționale cu cele ale aliaților;
- implementarea conceptelor din domeniul transformării, dezvoltate și validate la nivelul NATO și UE, prin adaptarea acestora la realitățile și cerințele Armatei României;
- valorificarea potențialului tehnologiilor emergente și disruptive asupra dezvoltării și întrebuințării forțelor armate;
- împrospătarea rezervei de personal, realizarea/menținerea unui nivel ridicat al pregătirii pentru mobilizare;
- continuarea procesului de completare a stocurilor operative și strategice.

* *

*

[15] Sistemul Național de Apărare

POLITICILE PRIVIND MANAGEMENTUL INTEGRAT AL RESURSELOR DE APĂRARE

Resursele alocate apărării naționale definesc într-un mod calitativ politica de apărare a României, indicând imperativele eficienței și eficacității ce trebuie avute în vedere în implementarea obiectivelor stabilite.

Eficiența managementului integrat al resurselor pentru apărare reprezintă o condiție esențială în vederea îndeplinirii de către Armata României a misiunilor care îi revin. Un corolar evident al acesteia îl reprezintă asigurarea resurselor la un nivel corespunzător.

Componentele managementului integrat al resurselor pentru apărare sunt:

- managementul resurselor umane;
- managementul resurselor financiare;
- managementul resurselor materiale, inclusiv managementul achizițiilor pentru apărare;
- managementul sistemului de cercetare-dezvoltare și inovare;
- managementul infrastructurii de apărare;
- managementul resurselor informaționale.

Evoluțiile economice din ultimii ani și dificultățile financiare la nivel european au evidențiat necesitatea unei regândiri a modului de alocare a resurselor, dar mai ales de utilizare a lor, eficiența fiind criteriul principal. La nivel național, aliat și al UE a fost subliniată oportunitatea dezvoltării unor abordări multinaționale în domeniul apărării („Smart Defence", „Framework Nation Concept", PESCO), care presupun adoptarea de soluții inovatoare în gestionarea optimă a resurselor, prin prioritizarea investițiilor și finanțarea multinațională a capabilităților de interes comun, toate având ca obiectiv creșterea securității statelor membre.

Obiectivul general al managementului integrat al resurselor pentru apărare îl constituie optimizarea procesului de planificare, alocare și utilizare a resurselor destinate Ministerului Apărării Naționale.

Pentru implementarea acestui obiectiv, pe un orizont scurt și mediu de timp, sunt vizate următoarele aspecte:

- asigurarea unei proporții echilibrate între cheltuielile destinate asigurării de bunuri și servicii și personalului astfel încât să se asigure un echilibru corect, conform modelelor din spațiul NATO;
- continuarea dezvoltării capabilităților în cadrul multinațional asigurat de NATO și UE prin utilizarea inițiativelor multinaționale în domeniul apărării (*„Framework Nation Concept", „Smart Defence"*, respectiv *PESCO*).

Managementul integrat al resurselor pentru apărare se realizează inclusiv prin menținerea unei legături active cu celelalte structuri din sistemul național de apărare, ordine publică și securitate națională sau cu responsabilități/sarcini privind apărarea națională, atât pentru elaborarea/aplicarea planurilor operaționale și de întrebuințare a forțelor, cât și pentru constituirea capabilităților non-militare și a capacităților de producție.

Planificarea apărării

Planificarea apărării, ca atribut și componentă esențială a politicii de apărare, este procesul care stă la baza transformării și modernizării în domeniul apărării și include totalitatea programelor, acțiunilor și măsurilor inițiate de România pentru identificarea, dezvoltarea și pregătirea capabilităților militare și non-militare necesare executării misiunilor și implementării obiectivelor în domeniul apărării, pentru:

- îndeplinirea obligațiilor ce derivă din Constituția României și legislația în domeniu;
- îndeplinirea obligațiilor ce revin României pentru asigurarea securității și apărării colective în cadrul NATO;
- asigurarea participării României la *Politica de Securitate și Apărare Comună* a Uniunii Europene;
- respectarea angajamentelor în contextul cooperării militare internaționale în domeniul apărării cu alte state și al îndeplinirii obligațiilor asumate prin participarea la activitatea altor organizații internaționale sau în alte situații reglementate de dreptul internațional, în condițiile legii.

Planificarea apărării și managementul resurselor pentru apărare în cadrul Ministerului Apărării Naționale se realizează într-o abordare modernă, integrată și multianuală. Esența acestui tip de management îl reprezintă conceptul de planificare integrată a apărării, care desemnează coordonarea procesului de dezvoltare și menținere a capabilităților militare în scopul îndeplinirii obiectivelor politicii de apărare și de alocare a resurselor financiare.

Pentru atingerea obiectivelor politicii de apărare, la nivelul Ministerului Apărării Naționale se stabilesc obiective specifice și priorități aferente domeniilor planificării apărării, care sunt armonizate în cadrul procesului de planificare integrată a apărării.

Planificarea apărării se realizează prin integrarea coerentă a obiectivelor și acțiunilor specifice următoarelor domenii: planificare forțe; planificare armamente; comandă, control, comunicații; logistică; urgențe civile; resurse; apărare aeriană; management al traficului aerian; informații pentru apărare; medical; cercetare-dezvoltare și inovare; standardizare și apărare cibernetică.

În cadrul acestui proces, un rol important este deținut de Sistemul de Planificare, Programare, Bugetare și Evaluare (SPPBE), care reprezintă un instrument de management robust și eficient, în măsură să asigure, atât elaborarea și implementarea politicii de apărare, cât și o auditare eficientă privind îndeplinirea obiectivelor acesteia, execuția programelor majore și utilizarea resurselor alocate Ministerului Apărării Naționale. Deciziile privind planificarea și alocarea resurselor pentru apărare, inclusiv Directiva de planificare a apărării, sunt aprobate în cadrul Consiliului de Planificare a Apărării din Ministerul Apărării Naționale.

Constituirea, dezvoltarea și menținerea capabilităților se realizează de către directorii programelor majore, având în vedere cerințele și acțiunile specifice cuprinzând elemente de doctrină, organizare, pregătire, echipamente, comandă, personal, infrastructură și interoperabilitate, conform legii.

Implementarea structurii de forțe rezultată din *Analiza Strategică a Apărării 2020* va permite trecerea la o planificare multianuală, prin care se va asigura dinamica de personal și înzestrare potrivit nevoilor actuale și de perspectivă ale Ministerului Apărării Naționale.

Programul *Armata României 2040 (Armata 2040)* detaliază structura de forțe a Armatei României și, implicit, pachetul de capabilități aferent acesteia, care să satisfacă optimul din punct de vedere al personalului, înzestrării, instruirii și sustenabilității financiare.

Managementul resurselor umane

Având în vedere importanța crucială a resursei umane, în cadrul organizației militare este necesară o abordare sistemică a tuturor activităților de planificare, recrutare, selecție, dezvoltare și gestiune a carierei personalului militar și civil, urmărindu-se îndeplinirea următoarelor obiective: planificarea resurselor umane în corelație cu obiectivele strategice ale apărării, asigurarea resursei umane de calitate, consolidarea statutului personalului militar, modernizarea sistemului educațional militar și creșterea calității vieții personalului.

a) Planificarea resurselor umane în corelație cu obiectivele strategice ale apărării

Adaptarea Armatei României la realitățile noului context al mediului de securitate necesită o abordare integrată și multianuală a managementul resurselor umane în cadrul procesului de planificare a apărării, care se realizează prin:

- planificarea evoluției în carieră în vederea atingerii obiectivelor organizaționale și a acumulării experienței de comandă/conducere, prin încadrarea funcțiilor situate la diferite niveluri ale ierarhiei militare;
- planificarea riguroasă a asigurării cu resurse umane, astfel încât să crească gradul de competiție și performanță profesională, să reproducă și să genereze valori militare.

b) Asigurarea resursei umane de calitate

Situația demografică și realitățile pieței muncii reprezintă o provocare în ceea ce privește recrutarea și selecția resursei umane de calitate, precum și educarea și instruirea acesteia în vederea îndeplinirii misiunilor și obiectivelor organizaționale.

Ca atare, promovarea profesiei militare, recrutarea și selecția candidaților apți pentru nevoile sistemului militar reprezintă un domeniu strategic, cu impact puternic asupra capacității de răspuns la noile provocări ale mediului de securitate.

Eforturile din acest domeniu se vor concentra pe următoarele direcții:

- planificarea multianuală riguroasă a asigurării cu resurse umane, pe baza prognozei necesarului de competențe profesionale pe termen scurt, mediu și lung, utilizând standardele asociate ocupațiilor militare;
- identificarea și implementarea măsurilor adecvate pentru creșterea atractivității profesiei militare și a competitivității instituției militare pe piața forței de muncă;
- promovarea intensivă a profesiei militare prin utilizarea spațiului virtual ca mediu predilect, în special pentru transmiterea mesajelor și comunicarea cu potențialii candidați;
- desfășurarea de campanii anuale integrate de promovare a profesiei militare, care vor îmbina contactarea directă a potențialilor candidați cu comunicarea la distanță și publicitatea;
- planificarea și realizarea recrutării și selecției în condiții de eficiență crescută și în acord cu necesitățile reale ale armatei pentru asigurarea îndeplinirii misiunilor;

- adoptarea de măsuri necesare creșterii gradului de retenție a personalului, concomitent cu stimularea performanței profesionale.

c) Consolidarea statutului cadrelor militare și militarilor profesioniști

Creșterea performanței organizaționale, derivată din cerința acțiunii prompte a forțelor armate la provocările mediului de securitate, determină configurarea managementului resurselor umane din care, ca o consecință logică, decurg politicile și strategiile educaționale, vectori definitori ai dezvoltării competenței profesionale a personalului Armatei României.

Evoluția în cariera militară este indisolubil legată de cerințele și necesitățile structurilor armatei, de pregătirea, experiența și potențialul de dezvoltare profesională ale fiecărui militar.

În acest context, dinamica proceselor asociate managementului resurselor umane – ca management al performanței bazat pe competențe, impune focalizarea eforturilor pe următoarele direcții de acțiune:

- fundamentarea principalelor elemente de statut pe baza locului și rolului armatei în societate;
- configurarea structurii organizaționale în acord cu principiile eficienței muncii, care asigură un mediu profesional competitiv și performant;
- planificarea organizațională a carierei individuale, în vederea maximizării utilizării capitalului uman;
- controlul mobilității profesionale și creșterea gradului de retenție a personalului înalt calificat.

d) Modernizarea sistemului educațional militar

Managementul sistemului educațional militar va urmări schimbarea paradigmei de pregătire, prin direcționarea resurselor către formarea și dezvoltarea profesională a liderilor, luptătorilor și specialiștilor capabili să obțină succesul într-un mediu operațional aflat în continuă schimbare, având competențele profesionale necesare îndeplinirii misiunilor în prezent și în viitor.

Efortul major se va concentra pe următoarele direcții de acțiune:

- adoptarea tehnologiilor digitale, pentru facilitarea învățării prin simularea condițiilor cât mai apropiate de cele în care viitorii militari vor acționa;
- maximizarea nivelului competențelor specifice, prin dezvoltarea programelor de studii care au ca finalitate obținerea unei calificări militare;
- structurarea conținuturilor educaționale pe arii de competențe, astfel încât să asigure, în mod progresiv și corelativ, cunoștințele, deprinderile și atitudinile fundamentale specifice liderului, luptătorului și specialistului;
- valorificarea lecțiilor învățate din misiuni internaționale (teatre de operații, funcții în structuri internaționale) și a cunoștințelor dobândite de cadrele militare care au parcurs programe de pregătire în străinătate;

- formarea abilității de învățare pe tot parcursul vieții și dezvoltarea profesională continuă a personalului militar;
- adoptarea strategiilor moderne de învățare și utilizarea metodelor și tehnologiilor didactice adecvate şi în strânsă corelare cu transformările mediului operațional;
- încurajarea și recompensarea excelenței în învățare;
- planificarea și desfășurarea activității de cercetare științifică în acord cu nevoile de dezvoltare conceptuală și tehnologică ale structurilor Armatei României;
- modernizarea infrastructurii și dotarea instituțiilor de învățământ militar cu materiale didactice corespunzătoare noilor platforme și sisteme de armament și tehnică militară.

e) Creșterea calității vieții personalului

Eforturile din acest domeniu se vor concentra pe următoarele direcții:

- îmbunătățirea cadrului legal privind salarizarea personalului armatei, în cadrul sistemului unic de salarizare a personalului bugetar;
- crearea cadrului legal în vederea înlăturării inechităților (discrepanțelor majore) din sistemul pensiilor militare de stat, inclusiv pentru (prin) recalcularea și actualizarea acestora;
- menținerea și optimizarea sistemului pensiilor militare de stat în vederea stimulării stabilității în serviciu și a formării unei cariere în rândul cadrelor militare în activitate, a compensării parțiale a inconvenientelor ce rezultă din rigoarea statutului special căruia trebuie să i se supună militarii;
- modificarea și completarea cadrului legal și procedural care reglementează problematica veteranilor de război, veteranilor din teatrele de operații, răniților, invalizilor și urmașilor celor decedați în acțiuni militare;
- perfecționarea dialogului social, în scopul realizării unui mecanism de comunicare mai eficient cu personalul Ministerului Apărării Naționale;
- gestionarea și monitorizarea implementării problematicii de gen la nivelul Ministerului Apărării Naționale;
- realizarea și implementarea unui sistem integrat de management al problemelor sociale cu care se confruntă personalul Ministerului Apărării Naționale și familiile acestuia;
- dezvoltarea de parteneriate avantajoase cu entități guvernamentale și non-guvernamentale care pot contribui la realizarea unor proiecte sociale de interes pentru Ministerul Apărării Naționale;
- dezvoltarea mecanismelor de colaborare și conlucrare instituțională cu asociațiile și fundațiile care își desfășoară activitatea în sfera de responsabilitate a Ministerului Apărării Naționale.

Managementul achizițiilor pentru apărare

Managementul achizițiilor pentru apărare urmărește utilizarea eficientă a fondurilor publice alocate pentru achizițiile de produse, servicii și lucrări necesare armatei într-un cadru concurențial, pe baza criteriilor economice de atribuire a unui contract de achiziție publică și a principiilor prevăzute de legislația în vigoare.

Obiectivul general al managementului achizițiilor pentru apărare îl constituie achiziționarea, în corelare cu resursele pentru apărare alocate, a sistemelor de armamente și echipamentelor militare care înglobează tehnologii moderne adecvate în scopul satisfacerii, în conformitate cu cerințele fiecărei etape, a nevoilor categoriilor de forțe ale armatei și asigurării interoperabilității cu forțele NATO și UE.

Realizarea acestui obiectiv presupune:

- perfecționarea *Sistemului integrat de management al achizițiilor pentru apărare*;
- armonizarea permanentă a politicilor de achiziții pentru apărare prin programele anuale pentru achiziții publice cu planificarea apărării și cu resursele puse la dispoziție prin bugetele alocate;
- menținerea unei proporții echilibrate între cheltuielile destinate înzestrării și cele destinate asigurării de bunuri și servicii și personalului, astfel încât să se atingă un echilibru corect, conform modelelor din spațiul NATO;
- perfecționarea modului de aplicare a reglementărilor din domeniul achizițiilor pentru apărare;
- intensificarea colaborării, implicării și stimulării operatorilor economici din industria de apărare în realizarea produselor de tehnică militară necesare înzestrării la nivelul cerințelor Armatei României și standardelor NATO și UE, precum și dezvoltarea capabilității acestora de a realiza mentenanța tehnicii, instruirea personalului și formarea instructorilor;
- planificarea investițiilor în domeniul înzestrării în conformitate cu misiunile Armatei României în cadrul NATO și UE și cu nevoile de securitate internă;
- participarea la proiectele/programele NATO și UE pentru realizarea în comun de sisteme de arme și echipamente militare;
- participarea la proiectele din cadrul inițiativelor *Smart Defence* la nivel NATO și *Pooling and Sharing* în cadrul EDA;
- coordonarea investițiilor realizate prin efort propriu cu cele acordate de Guvernul SUA prin *Programul Foreign Military Sales* (FMS) și cu cele din cadrul *Programului NATO de Investiții în Securitate* (NSIP);
- realizarea de achiziții prin agențiile NATO și UE specializate;
- menținerea și dezvoltarea potențialului de cercetare, expertiză și consultanță tehnică și tehnologică în domeniul militar și dezvoltarea capabilităților de testare și evaluare ale Ministerului Apărării Naționale;
- realizarea controlului specific pentru importurile și exporturile de produse speciale;

- standardizarea și optimizarea procesului de supraveghere a calității la furnizorii de echipamente și tehnică militară, precum și asigurarea compatibilității echipamentelor și armamentului din dotare cu cele din înzestrarea armatelor statelor membre NATO.

Pentru îndeplinirea acestor obiective, în Ministerul Apărării Naționale s-a implementat *Sistemul integrat de management al achizițiilor*, un instrument de monitorizare a programelor de achiziții similar celor din țările membre NATO, cu ajutorul căruia se identifică și se stabilesc atât nevoile și cerințele de noi sisteme de arme, cât și prioritățile privind necesarul de resurse și se coordonează și controlează procesul de achiziții publice.

Managementul activității de cercetare-dezvoltare și inovare (CDI)

Fundamentul activității de cercetare-dezvoltare și inovare va fi reprezentat atât de asigurarea a minimum 2% din bugetul apărării pentru acest domeniu, cât și de alocarea a minimum 20% din bugetul apărării pentru înzestrare și modernizare.

Prin dezvoltarea și valorificarea potențialului științific și tehnologic național, cercetarea-dezvoltarea și inovarea în domeniul apărării asigură suportul științific și tehnologic necesar îndeplinirii misiunilor încredințate Armatei României, urmărind, totodată, gestionarea eficientă a resurselor alocate și atragerea de resurse din mediul civil, intern și internațional.

Obiectivele cercetării-dezvoltării și inovării în domeniul apărării urmăresc:

a) creșterea performanței și a eficienței prin:

- dezvoltarea capabilităților operaționale pentru categoriile de forțe în concordanță cu planurile de înzestrare și sarcinile asumate la nivelul NATO și UE;
- dezvoltarea competenței științifice și tehnologice naționale în domeniul apărării, extinderea domeniilor tehnologice abordate și creșterea nivelului de complexitate și noutate al tematicilor tratate;
- consolidarea legăturilor între entitățile de cercetare-dezvoltare din MApN, industria de stat și cea privată, precum și a legăturilor cu institutele naționale de cercetare-dezvoltare;
- crearea și dezvoltarea produselor și tehnologiilor, inclusiv a celor disruptive, în vederea îmbunătățirii efectelor în domeniul apărării;
- abordarea unor activități care să conducă la creșterea interoperabilității și a rezilienței, inclusiv pentru produsele speciale și schimbul de date, în scopul gestionării tehnologiilor critice pentru apărare, întăririi securității aprovizionării și exploatării eficiente a rezultatelor cercetării;
- abordarea unor tematici care să conducă la creșterea eficienței produselor și tehnologiilor pentru apărare pe întreg ciclul de viață;
- realizarea unui management al structurii de forțe care să permită îmbunătățirea relațiilor de comandă-control și a relațiilor de sprijin prin integrarea tehnologiilor emergente/disruptive.

b) asigurarea resurselor proprii prin:

- creșterea alocațiilor bugetare până la atingerea pragului de 2% din bugetul MApN;
- dezvoltarea infrastructurii de CDI, inclusiv prin atragerea de fonduri structurale;
- investiția în resursa umană implicată în activitatea de CDI și crearea unor mecanisme pentru atragerea și menținerea tinerilor specialiști, inclusiv prin asigurarea cadrului normativ specific;

c) implicarea unităților de cercetare-dezvoltare din cadrul MApN și a operatorilor economici din industria de apărare în parteneriate de tip public-privat pe dimensiunea de CDI și crearea/amendarea cadrului legislativ care să faciliteze acest lucru;

d) implicarea unităților de cercetare-dezvoltare din cadrul MApN în proiecte multinaționale de CDI prin participarea în consorții pentru atragerea de fonduri pe baza contractelor atribuite în regim competițional de Comisia Europeană în domeniul apărării;

e) creșterea participării specialiștilor din unitățile de cercetare-dezvoltare ale MApN la proiecte/activități derulate sub patronajul *Organizației pentru Știință și Tehnologie* (STO) din cadrul NATO, precum și ale *Agenției Europene de Apărare* (EDA).

Tendințele privind evoluția tehnologică la nivel global impun identificarea capabilităților de CDI în măsură să asigure o reziliență cât mai mare a Armatei României, având în vedere importanța componentei tehnologice în războiul modern. Din acest punct de vedere, devin de importanță strategică:

- realizarea unui sistem de informare periodică a factorilor de decizie referitor la tehnologiile emergente și disruptive care ar putea oferi o schimbare radicală a capabilităților viitoare: inteligență artificială, tehnologii cuantice, megadate, arme cu energie directă, biologie sintetică, materiale avansate etc.;
- identificarea noilor tipuri de amenințări la adresa securității naționale, la nivelul Alianței sau la nivelul UE și materializarea acestora în documentele programatice privind dezvoltarea de tehnologii la nivelul MApN și al industriei de apărare;
- elaborarea strategiei de utilizare a inteligenței artificiale în cadrul MApN;
- identificarea și dezvoltarea de contramăsuri tehnologice aferente sistemelor de arme prezente și viitoare.

Managementul infrastructurii de apărare

a) **Obiectivel**e principale privind infrastructura pentru apărare sunt:

- păstrarea integrității și dezvoltarea patrimoniului imobiliar al armatei, în măsură să asigure facilitățile necesare pentru îndeplinirea misiunilor specifice;
- optimizarea politicilor de dezvoltare a infrastructurii imobiliare în concordanță cu nevoile reale și prioritățile utilizatorilor;
- elaborarea documentului programatic ce vizează utilizarea și dezvoltarea facilităților de instruire;
- realizarea unui management întrunit al facilităților de instruire;

- îmbunătățirea capacității de anticipare a nevoilor de facilități de infrastructură, printr-o mai bună colectare a informațiilor despre starea și nevoile de reabilitare a construcțiilor din cazărmile ministerului;
- crearea cadrului metodologic, organizațional și informațional pentru participarea la apelurile de proiecte cu finanțare din fonduri europene nerambursabile;
- modernizarea/reconfigurarea infrastructurii militare (de instrucție și cartiruire) în funcție de potențialele scenarii ale unei agresiuni militare convenționale, inclusiv cu luarea în considerare a operaționalizării structurilor aliate de comandă și control constituite pe teritoriul național, respectiv a necesităților legate de asigurarea *HNS* pentru eventuale forțe NATO dislocate în România, în situația unei agresiuni militare, precum și pentru pre-poziționarea acestora;
- asigurarea condițiilor pentru sporirea prezenței Aliate pe teritoriul României, în domeniile terestru, maritim și aerian, ca strategie de apărare și descurajare, prin investiții realizate prin intermediul *Programului NATO de Investiții în Securitate* (NSIP).

b) Direcțiile de acțiune, pe termen scurt și mediu, pentru îndeplinirea acestor obiective vizează:

- corelarea infrastructurii militare cu misiunile și structura de forțe revizuită, dezvoltarea capabilităților militare, precum și cu cerințele privind poziționarea/dispunerea echilibrată a forțelor pe teritoriul național;
- crearea unui volum de infrastructură optim, prin reducerea numărului de imobile în folosință prin optimizarea, acolo unde este posibil, a dispunerii forțelor, în aceleași locații, pentru utilizarea în comun a acelorași facilități și crearea premiselor pentru realizarea/dezvoltarea facilităților de tip bază militară;
- adaptarea cadrului legislativ național în domeniul realizării obiectivelor de investiții imobiliare ale Ministerului Apărării Naționale la prevederile cadrului administrativ și juridic al NATO, astfel încât derularea proiectelor din cadrul programului NSIP să fie executate cu celeritate;
- modernizarea infrastructurii de cartiruire trupe, depozitare, și facilități de instruire prin proiecte de investiții imobiliare să se efectueze în cazărmile care sunt propozabile a fi transformate în baze militare;
- reducerea cheltuielilor de funcționare a cazărmilor prin identificarea, testarea și aplicarea de soluții alternative;
- crearea cadrului legislativ necesar, astfel încât Ministerul Apărării Naționale să poată beneficia, prin programele operaționale regionale/sectoriale, de fonduri europene pentru reabilitarea unor imobile aflate în administrare;
- valorificarea elementelor de infrastructură excedentare, uzate fizic și moral.

c) Proiectele de infrastructură cele mai importante care vor fi realizate sunt:

- dezvoltarea facilităților aeroportuare ale bazelor aeriene de la Câmpia Turzii și Mihail Kogălniceanu;
- realizarea *Poligonului de instruire pentru lupta urbană*;

- modernizarea infrastructurii militare pe teritoriul național în cadrul *Inițiativei pentru Descurajare Europeană* și în cadrul *Setului de Activități Europene*;
- realizarea facilității pentru depozitarea stocurilor de medicamente și echipamente sanitare la Centrul farmaceutic zonal Sebeș, pus la dispoziția NATO;
- Realizarea infrastructurii relaționate cu programele de achiziții majore (*Sisteme de rachete sol-aer cu bătaie mare* – HSAM, *Sistem Lansator Multiplu de Rachete cu bătaie mare* – MLRS), precum și a celei necesare funcționării pe teritoriul României a *Comandamentului Corpului Multinațional de Sud-Est*, *Comandamentului Diviziei Multinaționale de Sud-Est*, *Comandamentului Brigăzii Multinaționale de Sud-Est* și a *Unității de Integrare a Forțelor NATO*;
- Implementarea proiectelor de infrastructura ce derivă din *Parteneriatul strategic cu Statele Unite ale Americii*, precum și a celor care asigură prepoziționarea echipamentelor militare ale aliaților pe teritoriul național.

RESURSELE FINANCIARE

O politică de apărare pentru a fi coerentă și credibilă trebuie să fie acompaniată de resursele financiare necesare.

Bugetul pentru anul 2021 și estimările pentru 2022-2024, asigură un teren solid pentru accelerarea modernizării Armatei României.

Alocarea bugetară corespunde pe deplin cu decizia NATO privind resursele pentru apărare adoptată în 2014 la Summit-ul din Țara Galilor – The Wales Summit Pledge on Defence Investment[16] și dovedește că România implementează corespunzător această decizie. Bugetul apărării va fi actualizat anual având în vedere dinamica indicatorilor macro-economici.

Totodată, alocarea bugetară prevăzută în Programul de guvernare concretizează realizarea practică a acordului politic național, semnat pe data de 13 ianuarie 2015, de către partidele parlamentare privind alocarea începând cu anul 2017 a unui prag minimal de 2% din Produsul Intern Brut pentru bugetul apărării și menținerea acestui nivel pentru următorii 10 ani, potrivit angajamentelor asumate în cadrul NATO și UE.

Sistemul de prioritizare a investițiilor utilizat la nivelul ministerului este menit să asigure realizarea și dezvoltarea capabilităților necesare Armatei României în vederea îndeplinirii misiunilor încredințate și angajamentelor asumate în context aliat.

Un accent deosebit este pus pe eficientizarea procesului de înzestrare a Armatei României, precum și pe creșterea gradului de implicare a industriei naționale de apărare în realizarea înzestrării.

Capabilitățile Armatei României se dezvoltă în următoarele domenii: comandă, control și comunicații, angajare, informații, proiecția forței, protecția forței, susținere și pregătirea forței.

---

[16] Angajamentul statelor membre de a atinge obiectivul de **2%** din produsul intern brut alocat **cheltuielilor pentru apărare** în decursul a 10 ani (până în 2024), cu diferențele specifice fiecărui grup de aliați (cei care au deja acest nivel de finanțare îl vor menține, iar ceilalți îl vor creste gradual, în funcție de creșterea economică națională). În plus, documentul prevede angajamentul de alocare a **20%** din bugetul apărării pentru **achiziția de echipamente** majore și activități de cercetare-dezvoltare, precum și îmbunătățirea rezultatelor individuale privind nivelul de dislocabilitate și sustenabilitate a propriilor forțe.

Programele de investiții esențiale destinate să asigure interesele de securitate ale statului român sunt:

- Transportor blindat pentru trupe;
- Autoturisme de teren blindate și neblindate de tip ușor;
- Sisteme C4I cu capabilități de integrare ISTAR;
- Avion multirol pentru Forțele Aeriene;
- Vânător de mine;
- Sisteme de rachete sol-aer cu bătaie mare – HSAM;
- Corvetă multifuncțională;
- Elicoptere;
- Revitalizarea și modernizarea aeronavelor IAR-99 din dotarea MApN.

La acestea se adaugă și programele aprobate de CSAT prin *Planul de înzestrare al Armatei României*, precum și celelalte programe de investiții a căror valoare estimată depășește 100 de milioane de euro pentru care Ministerul Apărării Naționale a obținut aprobarea prealabilă a Parlamentului pentru inițierea procedurii de atribuire[17].

Fundamentarea procedurilor de achiziții de tehnică și echipamente militare pentru realizarea Planului de înzestrare a Armatei României va asigura interoperabilitatea și complementaritatea cu capabilitățile specifice celorlalte state membre NATO, UE și ale celor cu care România are semnate parteneriate strategice.

De asemenea, se are în vedere reabilitarea infrastructurii spitalicești din rețeaua sanitară proprie, atât în scopul asigurării asistenței medicale a personalului armatei și a cadrelor militare în rezervă și în retragere, cât și pentru asigurarea capabilităților medicale necesare în situații de criză și război.

În acest sens, în cursul anului 2020, a fost aprobată reorganizarea Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare Medico-Militară ,,Cantacuzino" prin integrarea Centrului de Cercetări Științifice Medico-Militare și preluarea activității, patrimoniului și personalului acestuia.

Pentru a permite o gestionare mai eficientă a resurselor alocate domeniului sanitar, în anul 2020 a fost înființat programul major „Asistență medicală", al cărui director de program este șeful Direcției Medicale.

[17]Infrastructura Bazei 57 Aeriană din cazarma 888 Mihail Kogălniceanu.

Cod indicator	Denumire indicator	2021	2022	2023	2024
1	Total MApN (mii lei), din care:	22.747.007	23.913.842	25.628.170	27.525.605
2	Achiziții echipamente majore (mii lei)	5.364.881	6.232.702	7.332.096	8.760.461

Pentru perioada 2021-2024 sunt incluse sursele de finanțare: „A - Buget de stat”, „D-Fonduri externe nerambursabile” și „E+F - Activități finanțate integral din venituri proprii”.

* *

*

CONSIDERAȚII FINALE

CA 21 materializează viziunea Guvernului privind asigurarea contribuției Forțelor Armate la îndeplinirea obiectivelor naționale prioritare pentru asigurarea securității României, definite prin Strategia Națională de Apărare a Țării 2020-2024.

Obiectivele politicii de apărare au fost fundamentate pe acordul politic național privind alocarea de către Guvern a 2% din Produsul Intern Brut pentru apărare, până în anul 2026, precum și pe cei trei piloni de securitate externă: apartenența la NATO, UE și parteneriatul strategic cu SUA.

Documentul pune accentul pe noile concepte care au apărut sau au cunoscut evoluții semnificative de la precedenta ediție, cum ar fi: apărare și descurajare, reziliență, cooperare interinstituțională, tehnologii emergente și disruptive, digitalizare, etc.

Totodată, înglobează și lecțiile învățate din recenta pandemie de COVID-19, în special în domeniul contribuției Forțelor Armate la sprijinirea autorităților civile, precum și în gestionarea fenomenelor asociate, cum ar fi propaganda disruptivă sau știrile false.

* *

*